

Norsk psykiatrisk
forening

DEN NORSKE LEGEFORENING

Årsmelding

2018

Årsmøtet onsdag 13.3.2019

[Radisson Blu Atlantic Hotel, Stavanger](#)

Innhold	Side
1. Styrets sammensetning, sekretariat og medlemsstatus	
1.1 Styret	4
1.2 Sekretariatet	4
1.3 Medlemsstatus	4
1.4 Æresmedlemmer	5
1.5 In memoriam	5
1.6 Samarbeid med Legeforeningens rådgiver for psykiatri og rus	6
2. Utfordringer i 2018	7
3. Styrets aktiviteter i 2018	
3.2.1 Strategi for reduksjon og kvalitetssikring av tvang innen det psykiske helsevern»	8
3.2.2 Forbedret samhandling mellom DPSer og fastleger	8
3.2.3 Media	9
3.2.4 Samarbeid med pasientforeninger og deltagelse i møter	10
3.2.5 Foredrag og kurs	10
3.2.6 Verdensdagen for psykisk helse	11
3.2.7 Veileder for nedtrapping av psykofarmaka	11
3.2.8 Innføring av nye metoder i spesialisthelsetjenesten	11
3.2.9 Resertifisering	12
3.2.10 Psykisk helse og miljøgifter	12
3.2.11 Legeforeningens ressursgruppe vedr psykiatri	12
3.2.12 Deltagelse i råd og utvalg	12
3.2.13 Organisering av psykiatritjenesten ved sykehus	13
3.2.14 Gap-undersøkelser	13
3.2.15 Bedre pårørendesamarbeid	14
3.2.16 Nyutgivelse av Psykiateren	14
3.2.17 Nye nettsider	14
3.2.18 Høringsuttalelser	14
3.2.19 Klokere valg kampanjen	15

3.2.20	Internasjonalt foreningssamarbeid	16
3.2.21	Andre aktiviteter	17
4.	Norsk psykiatrisk forenings egne og relaterte utvalg	17
	Årsrapporter, se vedleggene 1-13	
5.	Valgkomitèen	19
6.	Økonomi (Regnskap og budsjett, se vedlegg 14)	14
VEDLEGG 2018 årsrapporter		
1.	Alderspsykiatri	22
2.	Biologisk psykiatri	24
3.	Etikk og grunnlagsproblemer	26
4.	Konsultasjon-Liaison psykiatri og psykosomatikk	28
6.	Rettspsykiatri	29
7.	Samfunnspsykiatri	31
8.	Selvstendig praksis	33
9.	Transkulturell psykiatri og global helse	34
10.	Psykoterapiutvalget	37
11.	Psykiatriveka	43
12.	Spesialitetskomitèen	45
13.	Leger i spesialisering (LIS)	67
13.	Nordic Joint Committee, EPA og WPA	70
14.	Regnskap 2018	72
15.	Vedtekter Norsk psykiatrisk forening	87

STYRETS BERETNING

1. STYRETS SAMMENSETNING, SEKRETARIAT OG MEDLEMSSTATUS

Styret 1.1.2018 – 31.12.2018

Leder Ulrik Fredrik Malt, UiO (u.f.malt@medisin.uio.no)

Nestleder Tordis Sørensen Høifødt, UNN og UiTø

Økonomiansvarlig Morten Svendal Hatlen, Haukeland universitetssykehus

Medlemmer forøvrig:

Thorbjørn Sund, Ringerike DPS

Solveig Klæbo Reitan; St. Olavs hospital og NTNU

Petter Andreas Ringen, Oslo universitetssykehus

Vigdis Elin Giæver Syrstad, Haukeland universitetssykehus, styrets repr. i valgkomitéen

Terje Torgersen, St. Olavs hospital og NTNU

Miriam Sandvik (LIS), Telemark sentralsykehus

Frasett leder som i egenskap av arbeidende styreleder mottar honorar tilsvarende 50 % stilling, mottar ingen styremedlemmer honorar. Alt er basert på frivillighet til tross for mange oppgaver. Leder vil på vegne av Npf uttrykke sin anerkjennelse og takk for den store innsatsen i 2018. Takk også til Ola Marstein, spesialrådgiver Npf, i 2018 lønnet i 30% stilling, som er hovedansvarlig for å tilrettelegge høringsvar og møtereferater.

1.2 Sekretariatet

Rådgiver Nina Finstad, ansatt i Medisinsk fagavdeling i Legeforeningen, er utleid til Npf i 80 % stilling med ansvar for Npfs sekretariat. Hun har tilhold i Legenes hus, Akersgata 2, 0158 Oslo. Postadresse: Postboks 1152 Sentrum, 0107 Oslo. Mob...: 41 70 11 17. E-post: npf@npf.legeforeningen.no; web: www.psykiatri.no

1.3 Medlemsstatus pr 31.12.2018

Npf har 2260 medlemmer inklusive pensjonister. Av disse er 867 overordnede leger og 501 underordnede sykehusleger (LIS). [Legeforeningens medlemsregister viser per 31.12.2018

Årsmelding Npf

939 overordnede og 451 underordnede sykehusleger (LIS)]. Årsaken til at det er færre overordnede sykehusleger i Norsk Psykiatrisk forening enn i Legeforeningens medlemsregister, er at dobbeltspecialister bare er medlemmer av én fagmedisinsk forening, mens tallene i Legeforeningens medlemsregister ikke har noen tilsvarende begrensning. Tallene her omfatter spesialister som også ville vært rapportert på andre spesialiteter fordi de har mer enn én spesialistgodkjenning.

I forhold til tidligere år, er det en nedgang i antallet ikke-spesialister som er medlemmer av Norsk Psykiatrisk forening, fordi tallet på nye spesialistgodkjenninger for medlemmer av foreningen er høyere enn antallet nye ikke-spesialister (antatt LIS) som er innmeldt i foreningen. Dette gjelder gjennomgående for nesten alle fagmedisinske foreninger i Legeforeningen.

Det er registrert 82 spesialistgodkjenninger i psykiatri etter *norske* regler i 2018 (2017: 114, 2016: 73, 2015: 56), som er det tredje høyeste antallet noensinne. I tillegg ble 17 godkjent som spesialister ved konvertering av spesialistgodkjenning fra andre land, herav ni fra Danmark og to fra Sverige. Det vil si at det tilkom 99 nye spesialister i psykiatri i 2018.

Det er i Norge 28,9 psykiatere per 100 000 innbyggere per 1. januar 2019.

1.4 Æresmedlemmer

Foreningens æresmedlemmer er: Otto Waldemar Steinfeldt-Foss, Randi Rosenqvist, Einar Kringlen, Astrid Nøklebye Heiberg, Per Vaglun, Finn Magnussen og Bjørn Østberg.

Æresmedlemmet Eivind Haga avgikk ved døden i 2018.

1.5 In memoriam

Følgende medlemmer avgått ved døden i 2018: Ada Bugge, Anne Lisa Børve, Dagfinn Torleif Eide, Bjørn Enstad, Per Oscar Feet, Eivind Haga, Hjalmar Havnegjerde, Knut Knutsen, Anne-Lise Stadkleiv, Olav Morten Linaker, Tor Burum, Henning Andreas Lien, Anne Margaret Svestad, Svein Dagfinn Staff, Åslaug Mjøs, Sabine Wigert, Helle Schwartz, Smiljana Milojevic og Anne Marie Aga.

1.6 Samarbeid med Legeforeningens rådgiver for psykiatri og rus

Legeforeningens fagmedisinske avdeling ansatte i 2018 psykiater Ph.D. Ragnar Nesvåg som spesialrådgiver i full stilling med ansvar for følgende saker som av Legeforeningens ledelse er sendt til behandling ved fagmedisinsk akse: utredningssaker, høringsuttalelser og prosjektarbeid rettet mot forskning, psykiatri, barne- og ungdomspsykiatri samt rus og avhengighetsmedisin. Han har vist seg å være en usedvanlig god ressurs også for Npf. Han deltok i hele 2018 i styremøter med talerett, men uten stemmerett. Styret har vedtatt dette som en permanent ordning.

2 UTFORDRINGER I 2018

Npf har i 2018 og står i årene som kommer overfor en rekke store utfordringer.

- Npf arbeider for å skape større forståelse for at psykiatere er absolutt nødvendig i primærutredning av pasienter med psykiske lidelser henvist til spesialistnivå for å sikre en helhetsvurdering (psyke-kropp), bl.a. pga den høye dødeligheten hos personer med psykiske lidelser. Men også for gjennomføring av nevropsykiatriske-somatiske differensialdiagnoser er psykiatere absolutt nødvendig. I arbeidet inngår medieinnspill, presentasjon på ulike møteplasser samt direkte innspill overfor HOD.
- Det er fortsatt en relativ reduksjon av institusjonsplasser for de sykeste parallelt med at bevilgninger til det psykiske helsevern ikke økes på samme måte som for somatikken. Npf arbeider for å bevisstgjøre politikere og myndigheter om dette.
- Det er mange steder mangel på psykiatere hvilket øker risikoen for at differensialdiagnostiske og somatiske forhold ikke i tilstrekkelig grad tas hensyn til i utredning og behandling av personer med psykiske lidelser. Dette vil først og fremst ramme personer med de alvorligste formene for psykiske lidelser.
- Psykiatermangel innebærer også rovdrift på de psykiatere hvilket sliter ut disse. Der hvor det kun er en psykiater kan disse komme i en situasjon hvor de i liten grad får utrede pasienter eller gjennomføre behandlinger. I stedet kan de presses inn i administrativt arbeid (vedtak etc.) og presses til å skrive ut resepter uten at de har fått tilstrekkelig tid og anledning til å vurdere pasienter.
- Det er også blant en del politikere og andre beslutningstagere en manglende

forståelse for kompleksiteten ved psykiske lidelser med en tendens til å betrakte psykiske lidelser kun som psykologiske problemer som kan løses ved å øke tilgangen på psykologer i kommunene.

- I tillegg kommer også problemstillinger omkring Psykisk helsevernloven og spesielt tvang – og tvangsbehandling med legemidler hvor spesielt psykiatere møter kritikk selv om tvang er et resultat av vanskelige vurderinger hvor en rekke ulike fagspesialister er involvert. Npf har i 2018 brukt mye tid på å utarbeide et dokument omkring tvang og tiltak for å redusere bruk av tvang inklusive forslag til endring av dagens lovverk.
- Hvis noe er kritikkverdig innen det psykiske helsevern, er det ofte psykiaterprofesjonen som blir målskiven for kritikken. På den ene siden kan det ses som positivt at mange fortsatt primært forbinder psykisk helsevern med psykiaterprofesjonen, men en slik holdning øker også risikoen for at psykiatere blir «syndebukker» også i situasjoner hvor dette ikke er korrekt, f.eks. ved kritikkverdige forhold som egentlig er en konsekvens av myndigheters eller lederes krav til organisering og finansiering av psykisk helsevern, heri også økende krav om «produksjon» uten hensyntagen til kvalitet. Npf har derfor også engasjert seg i opplysningsarbeid overfor allmennheten i form av innlegg og intervjuer i media, men også ved å være aktive deltakere møter arrangert av pasientorganisasjoner.
- I det hele tatt vektlegger Npf å ha et godt og konstruktivt samarbeid med pasientorganisasjoner. Disse vil ha medlemmer som har brukererfaringer hvilke er helt nødvendige erfaringer som vi må ta hensyn til for at vi skal kunne bidra til å utvikle et bedre psykisk helsevern
- Npf har også et overordnet ansvar for kvaliteten i psykiaterutdannelsen. Men innføringen av psykiaterutdanning styrt av de regionale Helseforetak (iverksettes fra 2019) er det en mulig risiko at kvalitet ofres for produksjonskrav. Allerede de siste årene har vi sett at både overleger og LIS-leger noen steder har vanskeligheter med å få tillatelse til deltagelse på kurs og konferanser, og også i noen tilfeller ikke får dekket utgiftene.
- Personalressursene som Npf kan stille opp med er også en utfordring. Det er kun 1.6 årsverk som Npf har midler til å dekke hvilket er for lite i forhold til alle de oppgaver som Npf har. Dette selv om styremedlemmer gjør svært mye (på sin fritid).

- Det har også vært en utfordring at Npf «kun» er en fagmedisinsk forening, men ofte oppfattes som også en fagpolitisk forening (slik Norsk psykologforening er). Men legeföreningen rendyrker nå to akser: den fagpolitiske og den fagmedisinske. Som ledd i at Npf også må rendyrke den fagmedisinske profilen, tilsvarende andre fagmedisinske foreninger, har Npf ved utgangen av 2018 avviklet utvalg for selvstendig praksis fordi dette også har vært et fagpolitisk utvalg. Selvstendige psykiateres faglige behov vil i fremtiden bli ivaretatt av alle foreningens utvalg, særlig psykoterapiutvalget (Dnlf) og utvalg for biologisk psykiatri for disse respektive områdene.

3. STYRETS AKTIVITETER 2018

Det har vært holdt månedlige styremøter frasett i juli. I tillegg gjøres mye saksbehandling og diskusjon av saker per email mellom møtene hvilket utgjør den klart største arbeidsbyrden. Referat fra styremøtene legges ut på våre nye nettsider.

3.1 Strategi for reduksjon og kvalitetssikring av tvang innen det psykiske helsevern».

Styret har i 2018 utarbeidet et omfattende dokument «Strategi for reduksjon og kvalitetssikring av tvang innen det psykiske helsevern». Det endelige dokumentet ble utarbeidet etter et omfattende arbeid av en arbeidsgruppe bestående av Helle Schøyen (leder), Fred Arne Heggen, Synne Sørheim og Arne Vaaler. Utvalget ble supplert med to eksterne medlemmer, klinikkjef ved Psykiatrisk klinikk, Lovisenberg Diakonale Sykehus, Martin Cornelius Veland, og Juni Raak Høiseith, KBT Midt-Norge. Utvalget er senere supplert med ytterligere ett medlem, psykiater og spesialrådgiver Ragnar Nesvåg i Medisinsk fagavdeling, Den norske legeförening. "Strategidokumentet er tilgjengelig på vår nettside: <https://legeforeningen.no/Fagmed/Norsk-psykiatrisk-forening/Publikasjoner/Strategi-for-reduksjon-og-kvalitetssikring-av-tvang-innen-det-psykiske-helsevern/>

3.2 Forbedret samhandling mellom DPSer og fastleger.

Styret har i 2018 samarbeidet videre med Norsk Forening for Allmenmedisin (NFA) med det mål å fremme forslag til forbedringer i samhandlingen mellom DPSer og fastleger.

Representanter fra Npfs er leder (UFM) og spesialrådgiver (OM). Fra DNLF spes.rådgiver psykiatri (Ragnar Nesvåg). Representanter for NFA er leder (Petter Brelin) og leder av utvalg for psykiatri ved NFA (Geir Dunseth). Rådgivere i arbeidet er bl.a professor Torleif Ruud som har forsket mye på psykiatriske helsetjenester, og Pasientombudet i Oslo. Arbeidet er pågående.

3.3 Media

- Intervju med Npfs leder i Budstikka (Asker og Bærum budstikke, lokalavis for Asker og Bærum), 20.1.2018
- Npfs leder med debattinnlegg i Morgenbladet debatt / psykiatri 12:15 - 31. januar 2018: DIAGNOSER TIL BEKYMRING.
- Npfs leder i SAMTALE MED Hvite Ørn organisasjonen Litteraturhuset 31.1.2018: <https://www.youtube.com/watch?v=8dyEBTulhY8&feature=youtu.be>
- Npfs leder skrev i Aftenposten debattinnlegg 7.3.2018: ET SPEKTER AV ULIKE LIDELSER
- Npfs leder skrev i Aftenposten debattinnlegg 13.3.2018: ANTIPSYKOTIKA HAR UØNSKEDE BIVIRKNINGER, MEN DE VIRKER.
- Npfs leder skrev kronikk. Dagens medisin 30.3.2018: PSYKIATRI UTEN KROPP
- Npfs leder ble intervjuet av Nasjonalt senter for erfaringskompetanse innen psykisk helse, gjengitt på deres nettsider. VI HAR MYE MAKT OVER PASIENTENE. Publisert: 11. april 2018 (Erfaringskompetanse.no)
- Npfs leder debattinnlegg i Aftenpostens e-versjon. ECT debatt publisert 15.4.2018
- Npfs leder intervjuet i nyhetsmorgen NRK-radio: Om selvmord under opphold ved og etter utskrivning fra psykiatrisk institusjon. 17.4.2018
- Npfs leder intervjuet i NRK-TV nyheter. Om selvmord etter utskrivning fra psykiatrisk institusjon. 17.4.2018
- Npfs leder ble 3.5.2018 intervjuet av Dagens Medisin med utgangspunkt i en spørreundersøkelse sendt til leger, psykologer og andre yrkesgrupper, hevdes at «psykiatere velger oftere tvang enn psykologer».
- Npfs leder ble intervjuet av Fedrelandsvennen (Kristiansand) i forbindelse med at det på Sørlandet mangler tre ganger så mange psykiatere som gjennomsnittet i Norge.

- Npfs leder har i European psychiatric associations newsletter “InterAct” i 2018 skrevet om vår strategiplan for å redusere tvang. «Coercive treatment in Norway – psychiatrists renewing our position».
- Npfs leder var intervjuet i TV2 om behovet for psykiatere som har kunnskap til å vurdere både somatiske og psykiatriske forhold samtidig. Utgangspunktet var en bok av en pasient som ble dypt deprimert etter benmargstransplantasjon hvor mangel på adekvat hjelp for depresjon ble omtalt.
- Npfs leder gav en kommentar til bladet «Psykisk helse» i forbindelse med en artikkel om en pasient som hadde hatt feokromocytom som ikke ble diagnostisert ved et DPS.
- Npfs leder skrev en leder i «The Nordic Psychiatrists» nr. 2/2018 med tittel: Is future law the future»

3.4 Samarbeid med pasientforeninger og deltagelse i møter arrangert av disse

- Npfs leder har deltatt i debattmøte med pasientorganisasjonen Hvite Ørn på litteraturhuset 31.1.2018
- Npfs deltok i arrangementskomitéen for Nasjonal dialogkonferanse omkring medisinfrie behandlingstilbud, arrangert av Fellesaksjonen for medisinfrie tilbud (Aurora, Hvite Ørn, Landsforeningen for pårørende til personer behandlet i psykiatrien, Mental Helse, We shall overcome).
- Det ble 19.12.2018 holdt et møte mellom NAPHA og Legeforeningen, Npf og Norsk Forening for Allmenmedisin. Fokus var uklarhet omkring diverse tiltak i kommunene.

3.5 Foredrag og kurs

- Styremedlem Thorbjørn Sund var involvert i Tvangskonferansen, Gjøvik 26. og 27. april 2018. Det er p.t. usikkert om denne blir arrangert i 2019 eller først i 2020.
- Npfs leder har holdt foredrag om bipolare lidelser for allment interesserte i samarbeid med Bipolarforeningen Norge, Rikshospitalet, 18.6.2018
- Npfs leder holdt foredrag for ansatte ved Vinderen DPS om Fremtidens psykiatri: utfordringer og muligheter, 12. 10.2018.

- Npfs leder holdt foredrag på Nasjonal dialogkonferanse 20. og 21. november 2018 om «Generaliseringsrisikoen ved forskrivning av antipsykotika ved alvorlige psykoser».

3.6 Verdensdagen for psykisk helse

- I Oslo arrangerte Npf i samarbeid med Divisjon for Psykisk Helse og Avhengighet, Oslo universitetssykehus og Norsk sykepleierforbund, et dagskurs på Rikshospitalet om personlighetsforstyrrelse samt et folkemøte om samme tema om kvelden. Begge arrangementer samlet over 300 deltagere / tilhørere. Dagskurset var godkjent som tellende i LIS-utdannelsen samt for videre og etterutdanning av psykiatere.
- I Bergen ledet ble det i forbindelse med Verdensdagen for psykisk helse arrangert ettermiddagskafé på Sandviken, åpent møte på Kronstad DPS, Bjørgvin DPS, Øygarden og videregående skoler. Fra Nps side var styremedlem Vigdis Elin Giæver Syrstad involvert.
- I Trondheim ble det arrangert et åpent folkemøte om 13 forsknings-prosjekter, over 200 deltakere. Nidaros DPS hadde arrangement lokalt og på videregående skoler. Her var bl.a. Npfs styremedlem Solveig Klæbo Reitan involvert.
- I Tromsø ble det arrangert en «erfaringskafé» med 70 frammøtte. Nestleder Npf Tordis Sørensen Høifødt var involvert i dette arrangementet.

3.7 Veileder for nedtrapping av psykofarmaka

Npf har nedsatt en arbeidsgruppe som skal lage «Klinisk rådgiver for seponering av antipsykotiske legemidler» der hvor dette er aktuelt. Medlemmer av arbeidsgruppen er Jørgen Bramness, Erik Johnsen, Rune A. Kroken, Silje Skrede, Ingrid Mehli Castberg og Karen Margrethe Hansen

3.8 Innføring av nye metoder i spesialisthelsetjenesten

- Folkehelseinstituttet har overtatt vurderinger av evidens for ulike behandlinger. Dessverre er ikke hele prosessen åpen, og kompetansen blant de som vurderer psykiatrelaterte behandlinger er ikke alltid god nok. Npf ved leder har kontaktet FHI

mtp å tilby kompetanse og har dessuten invitert til et møte (som vil finne sted i 2019).

3.9 Resertifisering / spesialist i psykiatri Npf

- Npf har vært opptatt av muligheten av å utvikle sertifiseringskrav for psykiatere og evnt. en egen Npf-spesialitet hvis kvaliteten på spesialistkravene som innføres av Regional utdannelsesutvalg i 2019 ikke holder de krav som Npf mener er nødvendig for en psykiater å ha. Saken blir fulgt opp i 2019.

3.10 Psykiske lidelser og miljøgifter

- Npf ved leder har i samarbeid med Hjerneverdets leder Aud Kvalbein, hatt et møte med MDGs stortingsrepresentant om saken.

3.11 Legeforeningens ressursgruppe vedr psykiatri

- Legeforeningen har opprettet en ressursgruppe for psykiatri. Npfs representanter er styremedlem Petter Andreas Ringen og spesialrådgiver Ola Marstein. Petter Andreas Ringen ledet gruppen. Rapporten er levert. Gruppen arbeider nå med å spisse den for debatt på Legeforeningens landsstyremøte i juni 2019.

3.12 Deltagelse i utvalg og råd

- Andreas Ringen har sammen med Solveig Klæbo Reitan representert Legeforeningen/Npf i Sivilombudsmannens rådgivende utvalg for forebygging av tortur og umenneskelig behandling. I løpet av 2018 overtok utvalgsleder (Etikk og grunnlagsproblemer) Arne Thorvik for Ringen.
- Rune Kroken, leder av utvalg for biologisk psykiatri, har representert Npf i Helse og Omsorgsdepartementets rådgivingsgruppe i forbindelse med utkast til ny nasjonal helse- og sykehusplan. HOD tar utgangspunkt i begrenset ressurstilgang og vektlegger forløps-tenking står sentralt
- Npfs leder samt LIS-representant (i 2018) i Npfs styre Miriam Sandvik er valgt inn blant fagaksens representanter til landsstyremøtet i Legeforeningen.

- Helseministeren har tatt initiativ til en strategi for hjernehelse. Den sentrale samarbeidspartner i den forbindelse er Hjernerådet som er en sammenslutning av ulike fagmedisinske foreninger som arbeider med forhold relatert til hjernen så vel som ulike pasientorganisasjoner er for ulike typer sykdommer og lidelser relatert til hjernen. Hjernerådet har inkludert psykiatri i sin fagprofil. Hedda Soløy-Nilsen fra Utvalg for biologisk psykiatri er vår representant i Hjernerådet, men Npf ved leder møter også ofte i rådet pga H S-Ns lange reisevei (Bodø).
- Npf er representert i Rådet for psykisk helse ved Åse Lyngstad.
- Psykiatrien mangler medisinske kvalitetsregistre. Npf har gitt uttrykk for at så lenge Ragnar Nesvåg, psykiater og spesialrådgiver i Medisinsk fagavdeling, Dnlf, er engasjert i dette arbeidet, er det ikke påkrevet at en formell representant for Npf oppnevnes i tillegg.

3.13 Organiseringen av psykiatertjenesten ved sykehus

- Npf har gitt råd til medlemmer som har kontaktet Npf om problemer vedr organiseringen av psykiatertjenesten ved sykehus da dette har fagmedisinske implikasjoner. Slike saker er imidlertid et økende problem og må nok følges opp i 2019.

3.14 Gap-undersøkelser

- Npf ved leder (UFM) har deltatt i en arbeidsgruppe for felles digital plattform for gap-undersøkelser tilknyttet ulike faglige retningslinjer innenfor rus- og psykisk helsefeltet. Gap-undersøkelser er en måte å kartlegge klinisk praksis opp mot sentrale anbefalinger for utredning, behandling og oppfølging av pasienter. Ved å gjennomføre en slik undersøkelse kan man identifisere eventuelle gap mellom egen praksis og anbefalingene, og ut i fra dette velge noen forbedringsområder som man ønsker å jobbe videre med. I realiteten er gap-undersøkelse langt på vei identisk med det som internasjonalt kalles «Clinical audit». Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse (ROP) koordinerte arbeidet som ble avsluttet i 2018.

3.15 Bedre pårørendesamarbeid

- Npf ved leder har deltatt i styringsgruppen for et større norsk forskningsprosjekt som har som mål å forbedre helsetjenesten både overfor pasienter personer med alvorlige psykiske lidelser og deres pårørende, heri inkludert utforming av bedre måter å involvere familien til pasienter med psykiske lidelser i behandlingen. [«A cluster randomized study on implementation of guidelines on family involvement during severe mental illness»- Samarbeid mellom bl.a. Senter for medisinsk etikk (UiO); Akershus universitetssykehus og OsloMet (Oslo Metropolitan University – tidligere Høyskolen i Oslo og Akershus), finansiert av Norges Forskningsråd (NFR).

3.16 Psykiateren

- Psykiateren har fra og med 1.1.2018 vært sendt medlemmene i elektronisk form fire ganger i året. Npfs leder utfører det meste av arbeidet. Medlemmer som ønsker tilsendt papirversjon kan få dette ved henvendelse til sekretariatet.

3.17 Nettsider

- Npfs leder påbegynte i 2018 arbeidet med å lage helt nye nettsider parallelt i samarbeid med Dnlf som gjennomfører en lignende prosess for alle fagmedisinske foreninger. Arbeidet forventes ferdig i løpet av 2019. Generelt oppfordres medlemmene til å følge Npf både på hjemmesiden og på Facebook for kontinuerlig oppdatering om aktiviteter. Det var 24 650 sidevisninger (klikk) til Npfs nettsider i 2018. Unike sidevisninger er antallet økter der den aktuelle siden ble åpnet minst én gang. En unik sidevisning telles for hver kombinasjon av sidens nettadresse + sidens tittel.

3.18 Høringsuttalelser

Spesialrådgiver Ola Marstein har vært hovedansvarlig for oppfølging av høringer:

Sak	Til	Behandlet av utvalg / styret	Svar dato
Legeforeningens internasjonale strategi	Legeforen	Transkulturell psyk og global mental helse	2.mars
Pakkeforløp behandling voksne	Hdir	Biologisk psyk, Styret	31.mars
Pakkeforløp OCD	Hdir	Biologisk psyk, Styret	31.mars
Pakkeforløp psykose	Hdir	Biologisk psyk, Styret	31.mars
Pakkeforløp spiseforstyrrelse barn og unge	Hdir	Biologisk psyk, Styret	31.mars
Ny forskrift om pasientjournal	HOD	Samfunnspsyk, Styret	1.juli
Reg utvikl.planer HN, HM, HSØ	RHFene	Styret	8.okt
Kjønnsdysfori	Hdir	Styret	31.mai
Prioritering på klinisk nivå	Hdir	Samfunnspsyk	12.okt
Reg utviklingsplan Helse Vest RHF	Helse Vest	Samfunnspsyk	24.okt
Dagtilbud for demente	HOD	Alderspsyk	4.des
Åpenhetsutvalget	Åpenhetsutv	Etikk og grunnlagsprobl	14.des
Betaling i poliklinikk	HOD	Styret	17.nov
Stortingsproposisjon 154 L – skyldevne, sakkyndighet og samfunnsvern.	Stortinget	Utvalg rettspsykiatri, leder Styremedlemmet Solveig Klæbo Reitan, leder av Utvalg for rettspsykiatri deltok på vegne av Npf i høringen i Stortingets justiskomite (sammen med president Marit Hermansen).	

Alle høringsvarene legges på Npfs nettsider. <https://legeforeningen.no/Fagmed/Norsk-psykiatrisk-forening/Horinger/?so=0>

3.19 Klokere valg kampanjen

- Tordis Sørensen Høifødt har ledet Npfs innspill til Legeforeningens «Klokere valg» kampanje. Kampanjen omhandler alle deler av medisinsk virksomhet, ikke bare psykiatri. Hvilke forslag Legeforeningen vil inkludere i sin «Klokere valg» kampanje forventes avklart i løpet av 2019.

3.20 Internasjonalt foreningssamarbeid

- Npf er med i et samarbeid mellom de Nordiske og Baltiske land (Nordic Joint Committee - NJC), samt i European Association of Psychiatry (EPA) og World Psychiatric Association (WPA). Styreleder er frem til neste nordiske psykiatrikonferanse i 2021 leder av NJC. Styremedlem Petter Andreas Ringen er 6-års delegat i NJC.
- Npf anser det som positivt at Legeforeningen ønsker å holde fast ved engasjement i internasjonale organisasjoner som World Medical Association (WMA), Union Européenne des Médecins Omnipraticiens (UEMO - European Union of General Practitioners) og Union Européenne des Médecins Spécialistes (UEMS). Det er ønskelig å tydeliggjøre hvem som representerer Legeforeningen i ulike internasjonale organer og aktuelle pågående saker. Forslagene om å få dette fram i møter og på nettsidene og eventuelt gjennom samarbeidsmøter støttes. Npf har representant i UEMS, se nedenfor.
- UEMS (Union Européenne des Médecines Spécialistes, Section of Psychiatry) Npf har en representant fra styret, Tordis Sørensen Høifødt, og fra høsten 2018 Morten Selle fra Spesialitetskomiteen. (Frem til da representerte Edvard Hauff spesialitetskomiteen). Det holdes to møter i året. Av temaene som behandles er bl.a. oppsett for psykoterapiutdanningen. I forhold til de fleste andre Europeiske land har Norge mer klinisk veiledning i psykoterapi, men mindre krav til teoretisk kunnskap. Også innføring av obligatorisk etterutdannelse er et tema som drøftes («resertifisering»).
- Npf ser det også som særlig viktig å støtte yngre legers engasjement i internasjonale organisasjoner. Innen psykiatri er det spesielt European Federation of Psychiatric Trainees (EFPT). Internasjonalt forskningssamarbeid og

forskernettverk er ofte knyttet til internasjonalt samarbeid og samarbeidsorganisasjoner. Vi ser det som særlig viktig å stimulere yngre leger til å engasjere seg også i forskernettverk internasjonalt og i aktuelle organisasjoner.

- Npfs leder deltok 4.12.2018 i et møte i regi av European Psychiatric Association hvor man møtte representanter for Europaparlamentet med tanke på å få mer støtte fra EU til psykiatrisk helsetjeneste og forskning.
- Npf mener også at Legeforeningen bør stimulere mer aktivt sine medlemmer til å delta i i internasjonalt utviklingsarbeid relatert til utdanning, tjenesteutvikling og folkehelsearbeid. Engasjement i internasjonalt arbeid gir nye perspektiver på vårt legearbeid hjemme og vårt helsevesen, samtidig som norske leger vil kunne bidra positivt i land som trenger bidrag f.eks. i utdanning.

3.21 Andre aktiviteter

- Npf hadde i januar 2018 et møte mtp muligheter for felles satsninger for å styrke psykisk helsevern. Ut over generell enighet om at dette var viktig, kom det ikke konkrete felles tiltak ut av møtet.
- Npf ved leder har sendt bekymringsmelding til Fylkeslegen i forbindelse med at det er etablert kommersielle ketaminklinikker for behandling av depresjoner uten at rutinebehandling med ketamin er godkjent i Norge og uten at utredningen forut for eventuell behandling gjennomføres uten psykiater med spesialkunnskap om depresjoner, deres utredning og behandling.
- Diverse mails, bl.a. til Helseminister Høie og Helsedirektør Guldvog om Npfs bekymring for manglende reell second opinion mulighet i psykiatri, respektive Folkehelseinstituttets fremgangsmåte i sine metodevurderinger (omtalt under

4 NORSK PSYKIATRISK FORENINGS EGNE OG RELATERTE UTVALG

Utvalgene og deres ledere gjør en formidabel innsats uten noen form for honorering. Alt er frivillig arbeid! Styret vil uttrykke sin takknemlighet til utvalgene for innsatsen i 2017. Npfs ulike utvalg er helt avgjørende for vår faglige virksomhet og kvalitet. Uten disse ville det rett og slett ikke være mulig å drive Npf.

Npf har i 2018 hatt følgende utvalg

1. Alderspsykiatri (leder Dagfinn Green); årsberetning vedlegg 1
2. Biologisk psykiatri (leder Rune Kroken); årsberetning vedlegg 2
3. Etikk og grunnlagsproblemer (leder Petter Andreas Ringen jan – mars; Arne Thorvik april-des); årsberetning vedlegg 3
4. Konsultasjon-liaison psykiatri / psykosomatisk medisin (leder Birgitte Boye); årsberetning vedlegg 4
5. Rettspsykiatri (leder Solveig Klæbo Reitan); årsberetning vedlegg 5
6. Samfunnspsykiatri (leder John Berg); årsberetning vedlegg 6
7. Selvstendig praksis (leder Anki Østrem); årsberetning vedlegg 7
8. Transkulturell psykiatri og global mental helse (leder Suraj Thapa); årsberetning vedlegg 8
9. Psykoterapi (leder Per Øien); årsberetning vedlegg 9
10. Psykiatriveka (leder Marianne Bjørkholt); årsberetning vedlegg 10

Andre utvalg/organer

11. Spesialitetskomitéen (Leder Morten Selle); årsberetning vedlegg 11
12. Underforeningen for leger i spesialisering i psykiatri (LIPS). Dette er Npfs FUXX (vedtatt av landsstyret DNLF i 2017 at hver fagmedisinsk forening skal ha et slikt utvalg for alle spesialiteter) (leder Miriam Kristine Sandvik), årsberetning vedlegg 12
13. Nordic Joint Committee; EPA og WPA, årsberetning vedlegg 13

Styret har avholdt 2 møter med utvalgslederne, i juni og desember 2018. Fokus har vært på utvalgenes faglige virksomhet inklusive innføring av kursprøve som må bestås og utarbeidelse av curriculum inklusive litteraturliste. Det er pr utgangen av 2018 fremdeles en del mangler, men det arbeides med dette videre.

Under henvisning til gjeldende fullmakter har styret utformet kriterier for ledervervet i utvalg for rettspsykiatri.

Styret er blitt løpende orientert om arbeidet med Psykiatriveka ved Marianne Bjørkholt, som er leder av utvalget for Psykiatriveka. Styret har også kommet med innspill til møteplanene. For 2019 vil de to første dagene være åpen for ikke-medlemmer av Npf. Styret har hatt et fortløpende samarbeid med Spesialitetskomitéen ved leder av komitéen, Morten Selle, som også har deltatt i et styremøte for å orientere om de nye utdanningsreglene.

5 VALGKOMITÉEN

Nps valgkomité frem til årsmøtet i 2019 har bestått av Anne Kristin Bergem (leder), Karen Alvestad Aukrust (LIS representant) og styrets representant Vigdis Elin Giæver Syrstad.

Spesialitetskomitéen i psykiatri, Psykoterapiutvalget (PTU) og Spesialitetsrådet følger Dnlfs perioder og funksjonstid, og har funksjonsperiode fra 2018-2022, med nyvalg i 2021. Ved årsmøtet 2017 var det valg i disse foreningsorganer. Medlemmer og ev. varamedlemmer til Spesialitetskomitéen og PTU foreslås av årsmøtet i Npf, men oppnevnes endelig av sentralstyret. Npf har ikke fast representasjon i Spesialitetsrådet og det er styret som foreslår kandidat. I Sentralstyremøte i august 2017 ble det bestemt at spesialitetsrådets funksjonstid skulle utvides med et år for å sikre kontinuitet ved overgang til ny spesialistutdanning.

6 ØKONOMI

En vesentlig del av Npfs inntekter har kommet fra kurs som gir overskudd, så også i 2018, hvor flere av kursene har vært betydelig inntektsbringende. Det har vært knyttet stor usikkerhet til at omleggingen av spesialistutdannelsen kan medføre at de regionale helseforetaks utdanningsentre overtar drift av kurs, som gjør dette inntektsgrunnlaget usikkert. Npf har derfor også i 2018 kjørt en stram budsjettpolitikk, for slik å kunne bygge opp en buffer mot fremtidige «dårligere tider». Mot slutten av året mottok vi melding om at helseforetakene overtar administrasjonen for mange av kursene, med virkning fra 1. mars 2019. Stor innsats fra foreningens frivillige i de ulike utvalgene og kurskomiteer, kombinert med den stramme budsjettpolitikken har medført at regnskapet for 2018 (se vedlegg 15) viser et overskudd på kr 2 871 364.

Revisors beretning blir lagt ut på foreningens nettsider når den er mottatt.

Styret i Norsk psykiatrisk forening

Ulrik Fredrik Malt (leder)

Morten Svendal Hatlen (økonomiansvarlig)

Tordis Sørensen Høifødt (nestleder)

Terje Torgersen

Solveig Klæbo Reitan

Vigdis Elin Giæver Syrstad

Miriam Kristine Sandvik

Thorbjørn Sund

Petter Andreas Ringen

Vedlegg

2018 årsrapporter fra Npfs utvalg

1. Alderspsykiatri
2. Biologisk psykiatri
3. Etikk og grunnlagsproblemer
4. Konsultasjon-liaison psykiatri / psykosomatisk medisin
5. Rettspsykiatri
6. Samfunnspsykiatri
7. Selvstendig praksis
8. Transkulturell psykiatri og global helse
9. Psykoterapiutvalget
10. Psykiatriveka

Andre 2018 årsrapporter fra utvalg ikke oppnevnt av Npf

11. Spesialitetskomitéen
12. Leger i psykiatrisk spesialisering (LIPS)
13. Nordic Joint Committee, EPA og WPA

Regnskap og vedtekter

14. Regnskap 2018
15. Vedtekter Norsk Psykiatrisk forening

VEDLEGG 1 Utvalg for Alderspsykiatri

Sammensetning:

Dagfinn Green (leder), Eivind Aakhus, Mina Bergem (nestleder), Carmen Oelze, Marit Tveito og Reidun Koppen Barstad (LIS-representant).

Planarbeid, rapporter, innspill:

- Kommentar til Sintefrapport: Kommunalt helse og rusarbeid 2017.
- Green og Bergem hadde et møte 28.2.18 med Npf ved styreleder Malt hvor det ble redegjort for utvalgets synspunkter på den videre utvikling av faget.
- Høringsinnspill levert vedrørende "Lovfestet rett til dagtilbud for personer med demens i kommunene".

Kursaktivitet:

- Det obligatoriske emnekurset i alderspsykiatri ble arrangert for fjerde gang på Veka i Bergen mars 2018. Delansvarlig for kurset var nestleder Mina Bergem og Marit Tveito og deltok også som forelesere.
- Alderspsykiatrisk verksted Sem, juni 2018, med ca 40 spesialister fra hele landet.

Representasjon:

- Utvalgets medlemmer har følgende verv utenfor Utvalget:
- Mina Bergem er medlem av Utdanningsutvalg i voksenpsykiatri og Rus- og avhengighetsmedisin ved psykiatrisk divisjon, Akershus universitetssykehus, og
- Styringsgruppen for Civitan Norges Forskningsfond for Alzheimer's sykdom.
- Eivind Aakhus er medlem i juryen til Leon Jarners Minnefonds årlige pris innen demensforskning.
- Marit Tveito sitter i redaksjonskomitéen til tidsskriftet Aldring og helse (tidligere Demens og alderspsykiatri) og er fast medarbeider i Tidsskrift for Den norske legeforening med ansvar for intervju-spalten. Nylig fått stillingen som fagsjef alderspsykiatri i Aldring og Helse og begynner der i mai 2019.
- Utvalget har stor nytte av en sekretærfunksjon (p.t Eva Martinsen v avdeling for alderspsykiatri, Sykehuset innlandet) i forbindelse med kommunikasjon med kollegene og organisering av epost-kontakt og påmeldinger til overlegeverkstedet.

- Vi opplever også at vi har god og nyttig dialog med Styret i Norsk psykiatrisk forening, spesielt rådgiver Ola Marstein og leder Ulrik Malt

Planlagte aktiviteter 2019:

- Utvalget vil fortsette sitt nettverksbyggende arbeid for å styrke det lille fagmiljøets følelse av identitet og fellesskap.
- I samarbeid med alderspsykiatrisk miljø i Stavanger arrangeres obligatoriske emnekurs i alderspsykiatri i forbindelse med Veka i Stavanger mars 2019. Dagfinn Green og Marit Tveito deltar bla som forelesere.
- Under Veka i 2019 vil Mina Bergem lede parallellsesjonen Depresjon hos eldre, hvor forelesere fra utvalget er Eivind Aakhus og Mina Bergem.
- Utvalget vil også i 2019 arrangere sitt årlige alderspsykiatriske overlegeverksted på Sem i Asker. Der vil man bla påbegynne arbeidet med et nytt plandokument for alderspsykiatrien for perioden 2021-2030.

Dagfinn Green

Utvalgsleder

Vedlegg 2: Utvalg for Biologisk psykiatri

1. Utvalgets medlemmer: per 1. januar 2018 bestod utvalget av Per Ivar Finseth, Anders Lund (nestleder), Torbjørn Elvsåshagen, Tone G. Henriksen, Hedda Beate Soløy-Nilsen, Rune A. Kroken (leder). På NPFs årsmøte i 2018 ble følgende nye medlemmer valgt inn som erstatning for Anders Lund, Tone G. Henriksen og Per Ivar Finseth: Astrid Hornslien, Håvard Bentsen, Jeanette Brun Larsen (LIS representant). Rune A. Kroken fortsatte som leder, og Hedda Beate Soløy-Nilsen ble valgt som nestleder.
2. Aktivitet siste år, herunder møter, kurs m.m.
 - Obligatorisk emnekurs i klinisk psykofarmakologi ble arrangert januar 2018 og september 2018 på Haukeland universitetssykehus under ledelse av utvalget. Kursene får gjennomgående bra evalueringer. I samarbeide med legeforeningen ble det gjennomført elektronisk kursprøve og evaluering.
 - Gardermokurset ble arrangert 15. november 2018 med tema Søvn og psykiske lidelser med noe lavere påmelding enn ved foregående kurs.
3. Planlagt aktivitet 2019:
 - Obligatorisk emnekurs i psykofarmakologi arrangeres 14.-17. januar 2019 med 109 deltakere. Det planlegges også et nytt psykofarmakologikurs i starten av september 2019. Kursene arrangeres i Bergen.
 - Gardermokurset planlegges arrangert 14. november 2019.
 - Utvalget har ansvaret for en sesjon på Psykiatriveka i Stavanger.
4. Høringsuttalelser
 - Pakkeforløp behandling voksne
 - Pakkeforløp OCD
 - Pakkeforløp psykose
 - Pakkeforløp spiseforstyrrelse barn og unge
5. Annet
 - Hjernerådet: Hedda Beate Soløy-Nilsen er utpekt som Utvalgets representant i hjernerådets arbeid, og har deltatt på møter i dette og i forbindelse med den nasjonale Hjernestrategien.

- Utvalgs medlem Hedda Beate Soløy-Nilsen deltok 5.4.2018 i møte med Helsedirektoratet møte (Skype) for å se på hvilke tiltak som bør gjøres for at myndighetene blir gjort i stand til å iverksette tiltak for bedre kvalitet i legemiddelbehandlingen hos barn og ungdom med psykiske lidelser.
- Økonomi: Inntekter og utgifter stabilt som foregående år, større endringer vil muligens tilkomme etter at de regionale utdanningsenhetene i 2019 overtar ansvar for det obligatoriske emnekurs i psykofarmakologi.

Rune Andreas Kroken

Utvalgsleder

Vedlegg 3: Utvalg for Etikk og grunnlagsproblemer i psykiatrien

Utvalget bestod ved utgangen av 2018 av Christian Hagen (Ålesund), Kristin Lie Romm (Oslo), Victoria Akre (Oslo), Einar Gilje (Oslo) og Øyvind Urnes (Oslo) og Arne Thorvik (Tønsberg). Sistnevnte har vært leder for utvalget.

Gilje ble i 2018 nytt medlem i utvalget. Arne Thorvik er avtroppende medlem, etter å ha deltatt siden 2011.

Aktiviteter

Utvalget har hatt til sammen seks møter i Oslo i tillegg til epostaktivitet.

På PsykiatriVeka 2018 sto utvalget for en parallellsesjon: *Rekviem over et avlyst seminar*.

Man har respondert på flere høringer, hvorav den viktigste var høring til ny tvangslovgivning.

Arne Thorvik har hatt innlegg på boklanseringsseminar (*Etikk i psykiske helsetjenester*, Gyldendal) og på grunnkurs. Han er blitt medlem av Sivilombudsmannens råd.

Christian Hagen har vært på konferansen *European Federation of Psychiatric Trainees*.

Man er i ferd med å utarbeide en liste over anbefalt lesning, med til nå 5-6 titler.

Høringer

Utvalget har gitt tilbakemelding til styret vedr Høringsutkast om Åpenhetsutvalget

Planlagte aktiviteter for 2019

Utvalget vil ha en sesjon på PsykiatriVeka, der brukermedvirkning er tema.

Andre tema som utvalget ønsker å belyse/diskutere er samtykkekompetanse. Det kan være aktuelt med noe samarbeid med Utvalg for rettspsykiatri, jf at tilregnelighet er en tilstand der mennesket er i stand til etisk refleksjon.

Økonomi

Utvalget har hatt reiseutgifter for Christian Hagen (bosatt Ålesund): kr 7361,-, og for Arne Thorvik (bosatt Tønsberg) kr 2896,-. I tillegg kommer en middag for utvalget på Kolonialen, Bislett, januar 2018: kr 3530,-.

Arne Thorvik

Utvalgsleder

Vedlegg 4: Utvalg for Konsultasjon-Liaison psykiatri (Vanlig betegnelse er C-L psykiatri, forkortelse for Consultation-Liaison Psychiatry).

Utvalget har i 2018 bestått av:

Asgeir Bragason, Diakonhjemmet sykehus (leder), Britta Bürker OUS (nestleder), Ola Enliden, Nordlandssykehuset, Katrine Kveli Fjukstad, HNT (LIS representant. På årsmøtet til Npf 2018 ble Anne Engum, St Olavs Hospital, Østmarka, valgt inn i utvalget. Høsten 2018 stilte hun sin plass i utvalget til disposisjon.

I samråd med styret i Npf ble det rekruttert to nye utvalgsmedlemmer høsten 2018: Boris von Hof, OUS og Ane Toft, St Olavs Hospital. To av utvalgets mest erfarne medlemmer gikk samtidig ut av utvalget før forrige årsmøte i Npf. Dette preget utvalgsarbeidet første del av 2018.

Aktiviteter:

- Landskonferanse i CL-psykiatri ble gjennomført 19. – 20. november 2018 på Scandic Hotel Edderkoppen i Oslo. Temaer var bl.a. presentasjon av kasuistikker om de aller sykeste, gjennomført av tre av utvalgets medlemmer, med diskusjon i plenum, utmattelse og epilepsi. Deltakelsen var rekordhøy og evalueringen svært god.
- Forberedelse til utarbeidelse av strategidokument for norsk CL-psykiatri som utvalget ønsker å utarbeide i 2019. Arbeidet med dette dokumentet har så vidt begynt.

Planlagte aktiviteter i 2019:

- Landskonferanse i CL-psykiatri planlegges i Oslo 18.-19. november 2019
- Videreføring av strategidokument for norsk CL-psykiatri

For Utvalg for CL-psykiatri og psykosomatisk medisin

Ásgeir Bragason

Utvalgsleder

Vedlegg 5: Utvalg for rettspsykiatri

Utvalget har i 2018 bestått av følgende medlemmer:

Øyvind Erik Duguid Jensen (nestleder)

Bjørn Østberg (frem til mars 2018, siden «emeritus-medlem»)

Niclas Halvorsen

Anne Wold

Synne Sørheim (frem til mars 2018)

Per Ola Rørvik (fra mars 2018)

Siv Elin Pignatiello (fra mars 2018)

Solveig Klæbo Reitan (leder)

Arbeidsoppgaver

Utvalget arbeider i samarbeid med styret i Npf med saker relatert til fengsels-, sikkerhets- og rettspsykiatri. Utvalgsmedlemmene har løpende kontakt med kliniske miljøer som forvalter tvang, behandler pasienter med alvorlig voldsrisiko, de rettspsykiatrisk sakkyndige mm.

Utvalget vurderer en rekke høringer for å vurdere om vi skal komme med innspill. Utvalget har også dialog med påtalemyndigheter, forsvarere mm. Utvalget har møte med 1 – 2 måneders mellomrom i Oslo eller på skype og i tillegg betydelig kommunikasjon via email og telefon. 1 – 2 ganger i året har man møte med tilsvarende utvalg i Barne- og ungdomspsykiatrisk forening. Utvalget har fokus på at vi som del av den fagmedisinske aksen i Dnlf arbeider med forhold av betydning for pasienter, andre alvorlig psykisk syke, samfunnsaspekter som berører og berøres av fengsels-, sikkerhets- og rettspsykiatri, inkludert anvendelse av tvunget psykisk helsevern. Utvalget har understreket at man ikke er noen interesseorganisasjon for økonomiske eller praktiske forhold rundt rettspsykiatrisk arbeid eller andre fagforeningsspørsmål.

Aktivitet siste år, herunder kurs og temamøter

13. mars 2018 Parallellsesjon på psykiatriveka: «*Dom til tvunget psykisk helsevern også for «de som bare er plagsomme».* Praktiske og etiske utfordringer og tilnærming til disse».

19. april 2018 Faglig møte i rettspsykiatri, Oslo «*Voldsrisiko- og farlighetsvurdering i relasjon til tvunget psykisk helsevern*»).

3. mai 2018 Kurs «*Forvaltning av psykisk helsevernloven med hovedfokus på samtykkekompetanse*»

7. november 2018 Kurs «*Tvunget psykisk helsevern*»

22. november 2018 Temamøte «*Psykotisk i rettspsykiatrisk forstand*»

Planlagt aktivitet 2019

14. mars 2019 (Veka 2019) Emnekurs for LIS, Psykisk helsevernloven («vedtakskompetansekurs»)

9. mai Rettspsykiatrisk temamøte, oppfølging og rehabilitering av dømte

Høst 2019 vil det også avholdes møter og evt kurs.

Høringsuttalelser:

Stortingsproposisjon 154 L – skyldevne, sakkyndighet og samfunnsvern. Styremedlemmet Solveig Klæbo Reitan, leder av Utvalg for rettspsykiatri deltok på vegne av Npf i høringen i Stortingets justiskomite (sammen med president i Dnlf Marit Hermansen).

Planarbeid

Curriculum for rettspsykiatri er revidert / ferdigstilt og levert styret.

Spesialistutdanning, kurs

Utvalgsmedlemmer bidrar i undervisning i fengsels- sikkerhets- og rettspsykiatri bl.a. i internundervisning på lokale foretak, i undervisning av medisinerstudenter, på grunnkurs og andre kurs mm.

Medlem av utvalget har deltatt som innleder på Dialogkonferanse i regi av fellesaksjonen for medikamentfrie tilbud.

Solveig Klæbo Reitan

Utvalgsleder

Vedlegg 6: Utvalg for samfunnspsykiatri, helseøkonomi og helsetjenester i psykiatri¹

Utvalget er et felles utvalg med Nbupf. Medlemmene i 2018 har vært:

Fra Npf: John Berg, leder (Oslomet), Ola Marstein (avtalespesialist, Oslo), Pål Sandvik (St Olav) og Else Malthe-Sørensen (LIS, Vestre Viken).

Fra Nbupf: Ranveig Pütz (LIS, Ahus), erstattet med August Brustad (LIS, UNN), og Rikard Nygård (OUS).

Utvalget har hatt 4 møter, 3 av dem i Oslo. I juni dro vi til Østmarka, St Olav, og hørte om samhandling og sengefunksjonen i sykehus og kommunale døgnenheter. Andre temaer har vært henvisningshåndtering og oppgavefordeling, finansieringsordninger i ulike sammenhenger og

Det er avtalt at utvalget skal møte Helseøkonomisk gruppe i Legeforeningens sekretariat 1-2 ganger i året.

Utvalget har foreslått en endring i mandatet for å ivareta bredden i oppgavene, med vekt på psykiatriens forhold til samfunnet.

Utvalgsleder har deltatt på møtene med styret og alle utvalgene i juni og desember.

Arbeid

Utvalget hadde ikke egen sesjon på Veka i 2018, men vi har startet forberedelse av emnekurs. Vi har uttalt oss til styret om 6 høringssaker:

- pakkeforløp for utredning
- klinisk prioritering
- veileder i helseøkonomiske effekter av samfunnsøkonomiske analyser
- spesialforening for helseteknologi og innovasjon

¹ Formell betegnelse i 2017 var «Utvalg for samfunnspsykiatri, helseøkonomi og helsetjenester i psykiatri», men navnet er fra 1.1.2018 endret til «Utvalg for samfunnspsykiatri».

- regional utviklingsplan Helse Vest RHF
- ny pasientjournalforskrift

John E. Berg

Utvalgsleder

Vedlegg 7: Utvalg for Selvstendig praksis²

Utvalget har bestått av:

Anki Christine Østrem, leder

Elin Foshaug

Bente Øvensen

Jørgen Brabrand

Anne Cecilie Harvei

Møtevirksomhet:

Utvalget har hatt møte i forbindelse med Psykiatriveka 2018 og på PSL's Administrasjonsmøte i august. Videre har utvalget hatt mye e-post korrespondanse og to telefonmøter.

Aktiviteter

USP har:

- vært representert på Npfs årsmøte.
- ved ved leder i juni representert på Npfs styrets møte med utvalgene.
- vært representert på PSL's administrasjonskurs og generalforsamling.
- arrangert Seminar dag for alle avtalespesialister 09.02.18.

Oppgaver utvalget har jobbet med:

Utvalget har jobbet med planlegging av Seminar dag for avtalespesialister 08.02.19.

Utvalget nedlegges

I forbindelse med at Dnlf har etablert en egen fagmedisinsk avdeling som Npf tilhører, adskilt fra den politiske delen som også arbeider med lønnsbetingelser, avtaler, stillinger etc, har styret i tråd med de fagmedisinske retningslinjene fra Dnlfs side, bestemt at utvalget vil avvikles fra 2019.

Anne Cecilie Harvei

Utvalgsleder

² «Selvstendig praksis» inkluderer både de med (avtalespesialister) og uten driftsavtale.

Vedlegg 8: Utvalg for transkulturell psykiatri og global mental helse

Utvalget har i 2018 bestått av følgende medlemmer: Shahram Shaygani, Lars Lien, Suraj Thapa (utvalgsleder) og Biravina Devarajan fra voksen psykiatri samt Ihuaku Nkechi Ndukwe og Øystein Sørbye fra barnepsykiatri. Utvalget har hatt fire møter i 2018.

Utvalget har definert følgende arbeidsoppgaver

- Fremme kompetanseutvikling både i grunnutdanning og spesialistutdanning innen transkulturell psykiatri / barne-og ungdomspsykiatri, som kan komme både urfolk, nasjonale minoriteter og migranter / flyktninger til gode
- Etablere kontakt og bygge faglige nettverk med andre kompetansmiljøer innen transkulturell psykiatri / barne- og ungdomspsykiatri nasjonalt, nordisk og internasjonalt
- Arbeide for å styrke og kvalitetssikre psykiske helsetjenestetilbud til etniske minoriteter og flyktninger i alle aldersgrupper
- Arbeide for å øke kulturforståelse både i voksenpsykiatri og barne- og ungdomspsykiatri i Norge
- Initiere internasjonale prosjekter for å styrke den psykiatriske / barne- og ungdomspsykiatriske helsetjenesten med spesielt fokus på lavinntekts land

Aktivitet

- Utvalget organiserte emnekurs i transkulturell psykiatri for LISer i voksenpsykiatri to ganger i 2018, den 12.03.18 i Bergen i Psykiatriveka med ca 110 deltagere og den 05.11.18 på Gaustad i Oslo med ca 40 deltagere.
- Utvalget initierte et internasjonalt prosjekt for å bidra til å styrke utdanningen av psykiatere i Nepal (LIC land) ved Tribhuvan University (TU), det såkalte "Nepalprosjektet" i 2010. Fem nepalske psykiatere har i årene 2010 – 2015 blitt økonomisk sponset i sin spesialistutdanning i psykiatri av NpF. Som videreføring av prosjektet har utvalget vært med på å få etablert en barne- og ungdomspsykiatrisk tjeneste i Nepal og arrangert årlige seminarer. Med hjelp av private donasjoner fra norske kollegaer (psykiatere og barne- og ungdomspsykiatere) åpnet den første poliklinikken i barne- og ungdomspsykiatri i juli 2015 ved Kanti Children's Hospital,

Kathmandu. Det er et stort behov for flere psykiatere i Nepal med videreutdanning / sub spesialisering i barne- og ungdomspsykiatri. Både styret i Npf og i NBUPF har stilt seg positive til å støtte 3-årig videreutdanning av en psykiater (dr. Utkarsh Karki) i barne- og ungdomspsykiatri DM utdanning) økonomisk fra 2016-2018. Det ble overført 50.000 Kr fra Npf og 30.000 Kr fra NBUPF til hans utdanning gjennom den norske bistandsorganisasjon FORUT også i 2018.

- Utvalget initierte et årlig internasjonalt seminar i Kathmandu i samarbeid med psykiatrisk avdeling ved TU siden 2011 som har blitt mye større og av økonomisk årsak har andre partnere tatt hoved ansvaret. Utvalgt var da støtte partner til konferansen i «spiritualitet og mental helse» som ble organisert fra 29-30 oktober i Kathmandu, 2018, arrangert av McGill University, Canada; Tribhuvan University, Nepal og Universitet i Oslo, Norway. Der var 18 foredragsholdere fra hele verden og ca 100 deltagere. Det var 10 deltagere fra Norge i konferansen som ble åpnet av utdanningsministeren i Nepal.

Høringsuttalelser

- en strategi for reduksjon og kvalitetssikring av tvang
- ny pasientjournalforskrift
- forslag til strategi for Legeforeningens internasjonale arbeid
- policynotat om integrering av barn uten lovlig opphold i Trandum utlendingsinternat

Undervisning, møtedeltagelse etc

-Suraj Thapa, Lars Lien, Shahram Shaygani har undervist / holdt foredrag innenfor transkulturell psykiatri og global mental i forskjellige forumer.

-Utvalgsleder har hatt møte i Kathmandu med samarbeidspartnere i Nepal og Canada (McGill University, Montreal) .

-Utvalgsleder deltok i et møte med styret før sommerferie.

Planlagt aktivitet 2019

-Utvalgsmøter 4 ganger

- Emnekurs for LIS leger: 11.03.19 i psykiatriveka i Stavanger og 23.09.19 i Oslo
- Konferanse i Kathmandu i oktober
- Være med å bidra til utdanning av leger i voksen- og barnepsykiatri i Nepal gjennom prosjektmidler
- Fortsette med undervisning i transkulturell psykiatri og global mental helse i forskjellige fora.

Suraj Thapa

Utvalgsleder

Vedlegg 9: Psykoterapiutvalget

1.1 Organisering – mandat og viktigste arbeidsoppgaver

Psykoterapiutvalget er et rådgivende og administrativt organ under Norsk psykiatrisk forening (Npf) og Den norske legeforening (Dnlf), med overordnet målsetting å bidra til å opprettholde og videreutvikle psykoteraeutisk holdning og psykoterapi, som sentrale elementer i psykiatrisk spesialistutdanning, psykiatrisk etterutdanning og i generell psykiatrisk virksomhet.

PTU har i tidligere årsmelding beskrevet følgende som viktigste arbeidsoppgaver for femårsperioden 2016-2020, altså også for dette styret:

- Grunnutdanning leger:
 - Vektlegging av samtale- og kommunikasjonskompetanse, kunnskap om og ferdigheter i å etablere og bevare gode lege-pasient relasjoner
- Spesialistutdanning psykiatri
 - Vektlegge at utdanning i psykoterapi er en viktig del av spesialiseringen.
 - PTU vil arbeide med å tydeliggjøre læringsmål (kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse) for psykoterapiutdanningen under spesialisering til psykiatri.
 - Sentralt i 2018 har vært diskusjon om læringsaktiviteter/prosedyrelister og forståelsen av dem.
 - Følge prosess og søke å påvirke utvikling av innhold i spesialistutdanningen og ny spesialiststruktur når Helsedirektorat og RHF'er skal overta oppgaver
- Arbeidsforhold/-organisering:
 - Følge utvikling og søke å påvirke via samarbeid med Legeforeningen og dens underforeninger at psykiatere i sin arbeidssituasjon kan ha tid og muligheter også til psykoteraeutisk behandling - på alle nivåer (institusjon, DPS, avtalepraksis)
- Fagutvikling:
 - Følge med på forskning og fagutvikling innen psykoterapifeltet og gjennom tett samarbeid med de ulike utdanningsinstituttene i psykoterapi søke å ivareta legers behov for kvalifisert psykoterapiutdanning/-videreutdanning
 - Arbeide med å sikre høy kvalitet på lærekrefter og veiledere i psykoterapi, gjennom

kvalifisert pedagogisk utdanning, klare kriterier for godkjenning og årlige faglige samlinger

- Bidra til psykiateres videre- og etterutdanning ved å sørge for seminarer/forelesninger/work-shop i forbindelse med VEKA og i andre relevante sammenhenger
- Formidlingsarbeid
 - Søke å delta med gode innspill i faglig og offentlig debatt i spørsmål som gjelder psykoterapi.

PTU vil i denne årsmeldingen presisere behovet for å tydeliggjøre hva slags oppgaver PTU kan bidra med og hvilken betydning PTU kan ha i overgangsperioden med Hdir/HOD og RegUt som premissleverandører.

1.2 Organisering – sammensetning, oppgavefordeling og møtevirksomhet

Utvalgets medlemmer innstilles av årsmøtet i Npf og oppnevnes av sentralstyret i Dnlf.

Utvalget konstituerer seg selv. Nåværende utvalg er oppnevnt for perioden januar 2018 – desember 2021 og består av følgende syv medlemmer:

Per Anders Øien (leder fra 2018)

Ann Christin Øren Rivenes

Åsa Kristine Rekdal

Tone Madland Skeie

Gro Aandahl (LIS-representant)

Øyvind Ursin-Holm

Lars Onsrud

Utvalget har avholdt syv ordinære saksbehandlingsmøter, fire på våren og tre på høsten.

Innhold av saksforhold fremgår av pkt 2 – 4. Ettersom tre av PTUs medlemmer bor i Bergen, fant vi det rimelig å legge ett av møtene dit, og planlegger det samme for 2019.

2. Psykoterapiutdanningen i spesialistutdanningen

2.1 Før nåværende utvalg startet sitt arbeid var vi i forskjellig grad informert, til dels involvert, i forarbeidet og den senere 'Falkum.rapporten', samt høringsvarene som kom i forløpet av denne. Kun ett av PTUs nåværende medlemmer hadde deltatt i dette arbeidet, og det innebar en betydelig jobb for å få innsikt i høringsvar og debatten som fulgte i kjølvannet av rapporten. Vi oppfatter det som en essensiell oppgave for PTU å finne samlende 'løsninger' knyttet til det videre arbeidet med hva anbefalingene i rapporten skal innebære i forhold til de allerede vedtatte læringsmål på den ene siden, og utkastet til læringsaktiviteter/prosedyrelister på den andre.

2.2 Samarbeid med utdanningsinstituttene

PTU inviterte Norsk psykoanalytisk institutt, Institutt for psykoterapi, Institutt for gruppeanalyse og gruppepsykoterapi, samt Nasjonalt institutt for kognitiv terapi til det årlige samarbeidsmøtet 14. desember. Da dette kolliderte med NFKTs årsmøte fant vi det riktig å utsette dette møtet til 25.1.19. Innholdet for dette møtet vil fortsatt være temaer knyttet til spørsmål som gjelder psykoterapi-utdanning av leger og instituttenes videreutdanning og kvalifisering av veiledere.

Videre er det fortsatt disse instituttene som på oppdrag fra PTU står for gjennomføringen av de Obligatoriske emnekursene i psykoterapi (3 x 2 dg for ca 80 kandidater årlig).

2.3 Kvalitet av psykoterapiveiledning – samarbeid med spesialitetskomiteen (SK)

PTU har vært invitert til to møter med SK og to med styret i Npf.

Det er fortsatt en del usikkerhet både for PTU og SK hvilke konsekvenser en endret spesialitetsstruktur og endrede forhold for godkjenning av spesialister (nå ved HOP/Hdir) vil få for PTU's rolle og arbeidsoppgaver i fremtiden.

PTU får tilbakemeldinger fra SK vedrørende spørsmål som gjelder psykoterapiutdanningsforhold fra den årlige kvalitetsundersøkelse for utdanningsinstitusjonene (SERUS).

2.4 Informasjon om PTVL på grunnkurs

På grunn av sykdom ble et planlagt innlegg på grunnkurs i november utsatt, og vil finne sted i 2019

3. Kvalifiserte psykoterapiveiledere

Mye av psykoterapiutvalgets arbeid er knyttet til et «sørge-for-ansvar» mtp kvalifisering av veiledere til psykoterapidelen av psykiatrispesialiseringen. PTU gjennomgår og innstiller til godkjenning, arrangerer pedagogikkseminar og etterutdanningskurs/-samlinger for godkjente veiledere.

3.1 Innstilling til godkjenning i sentralstyret

I 2018 har PTU innstilt i alt 13 spesialister til godkjenning som psykoterapiveiledere: 8 i psykodynamisk psykoterapi, 5 i kognitiv terapi, ingen i gruppepsykoterapi

3.2 Problemstilling søkere med utdanning utenfor Norge

Med øket pågang av søkere som har sin psykoterapiutdanning fra andre land, er det en utfordring at reglene for godkjenning i sin beskrivelse er tett knyttet opp til den utdanning som gis ved utdanningsinstituttene i Norge.

3.3 Dispensasjon for veiledere til midlertidig å kunne gi veiledning

PTU har gitt i alt 11 dispensasjoner til «navngitt institusjon for navngitt veileder og inntil to navngitte kandidater for 1 år»

3.4 Endre retningslinjer – bortfall av "erfarne"

Etter at det forrige PTU hadde arbeidet for en forenkling av godkjenninger og anbefalt at uttrykket 'erfarne veiledere' skulle opphøre, ble dette vedtatt av Sentralstyret 7.12.17. Imidlertid har flere henvendt seg og etterlyst en slik liste, så vi måttet videreformidle vedtaket og hva dette betyr i praksis.

3.5 Seminarserie i psykoterapiveiledningens pedagogikk

Det er fortsatt jevn søkning til denne seminarserien og etterspørselen har de siste årene vært høy. Så vidt vi vet er to seminarserier avsluttet i løpet av 2018, og en ny startet opp.

Det har vist seg å være et problem knyttet til finansiering og et underskudd som byr på en utfordring for det videre arbeidet med dette i 2019.

3.6 Utlysning og tildeling av stipend til psykoterapiveiledertutdanning

Stipend lyses ut hver høst med søknadsfrist medio desember, i 2018 søkte 12 kandidater om midler fra fondet, 2 ble avslått og 10 ble tildelt stipend på kr 15000,- hver.

3.7 Etterutdanningsseminar for godkjente psykoterapiveiledere

- a) Seminar for godkjente veiledere i psykodynamisk psykoterapi («Sola-seminaret») ble avholdt i april med 28 deltakere. Det var tre forelesere; Deborah Cabaniss, Marit Råbu og Per Vaglum.
- b) Veilederseminar for kognitive veiledere i regi av NFKT ble avholdt på Gardermoen 1.-2.11 med professor Hans Nordahl som hovedforeleser.
- c) Planlagt veilederseminar i september for kognitive veiledere (psykiatere) i regi av Legeforeningen ble avlyst på grunn av for få påmeldinger.
- d) Kontaktmøtet for alle psykoterapiveiledere, som vanligvis ble avholdt i november, ble besluttet utsatt inntil videre på grunn av samtidige og 'konkurrerende' arrangementer. PTU ser det som viktig å jobbe videre for å gjøre møtet mest mulig relevant for HELE gruppen av psykoterapiveiledere.
- e) Deltakerne er jevnt over svært fornøyde med disse etterutdanningsseminarene. PTU har en målsetning om å øke deltakelsen, da disse seminarene holder god faglig kvalitet og de er viktige møteplasser for og mellom veiledere, og mellom PTU og veilederne.
- f) I forbindelse med VEKA ble det som før arrangert et seminar i regi av PTU. Det var presentasjoner fra tre spesifikke metoder; psykodynamisk terapi, metakognitiv terapi og gruppeterapi.

PTU har diskutert mulighet for å samkjøre i tid og sted seminarene for PSD og KAT for derigjennom også kunne skape flere møteplasser mellom veiledere av ulike skoler.

3.8 Forslag om regler for "resertifisering" av veiledere

Pr.idag finnes ingen ordning med fornyelse av Dnlf godkjenning av veiledere. PTU synes det er en klar mangel at det ikke finnes krav til å holde seg oppdatert og å videreutvikle, sikre kompetansen blant veiledere. Førrige PTU var i gang med å utarbeide forslag til en slik 'resertifisering', men dette har enn så lenge ikke vært videreført i nåværende PTU.

4. Fremme psykoterapiens plass innen faget psykiatri / psykisk helsearbeid

Psykoterapiutvalget har også som oppgave å skulle fremme psykoterapiens plass innen psykiatri og psykisk helsearbeid, ved å arrangere egne, eller støtte seminarer og kurs for ferdige spesialister og søke å samarbeide med aktører i feltet, i Norge og utenfor.

4.1 Psykoterapiseminar for ferdige spesialister – deltakelse på VEKA 2018 (se pkt 3.7 f)

4.2 Følge med på psykoterapiutvikling nasjonalt og internasjonalt

Det har ikke vært spesielt fokus på dette i år, bortsett fra to tilsendte og interessante oversiktsartikler om psykiatriutdanning i England – 'The health policy partnership' – og en tilsvarende artikkel - 'Psychiatric guidebook' – i regi av European federation of psychiatric trainees.

Per Anders Øien

Utvalgsleder

Vedlegg 10: Utvalg for Psykiatriveka

Utvalget har i 2018 hatt følgende medlemmer:

Kathinka Meirik, Mette Elise Tunse ,Karen Alvestad Aukrust, Nora Vaag Miller, Erik Johnsen og Marianne Bjørkholt.

Utvalgets mandat er å planlegge og arrangere «Psykiatriveka», den årlige fag- og foreningsuken for leger i psykiatrien.

Målsetningen for konferansen har siden oppstarten vært todelt: å gi leger som jobber i psykiatrien oppdatert kunnskap innen fagets forskjellige områder, samt å legge til rette for en faglig og sosial møteplass og slik bidra til nettverksbygging og utvikling av en faglig identitet. Vi ønsker at Psykiatriveka skal være den viktigste faglige møteplassen for leger i psykiatrien.

Utvalget arrangerte i 2018 Psykiatriveka i Bergen fra 12.-16.mars. Konferansen hadde til sammen 397 deltakere, hvorav 199 var LIS. Det ble arrangert obligatoriske emnekurs for LIS hver dag og disse var godt besøkt.

Årsmøtet for Norsk Psykiatrisk Forening ble avholdt onsdagen under Veka med 150 deltakere.

Mandagen under Veka var en «åpen dag» for alle interesserte. Kun 12 personer som ikke var leger i psykiatrien deltok.

Norsk Psykiatrisk Forening har 2260 medlemmer. Det betyr at vi fortsatt har et stort potensiale ift å engasjere flere av våre medlemmer for deltakelse på Veka. Utvalg for Psykiatriveka jobber for å presentere et bredt program som kan vekke interesse både hos overleger i døgnavdelinger og poliklinikk, LIS og avtalespesialister.

Utvalget har gjennom hele 2018 arbeidet med å planlegge Psykiatriveka i Stavanger i 2019. Planleggingen har foregått i samarbeid med lokal komite i Stavanger, foreningens underutvalg, styret i Npf og Kurs og Kongresservice .

Utvalget har hatt ett møte med Lokal komite i Stavanger i april 2018. Arbeidet har etter dette foregått pr.mail og telefonmøter.

Psykiatriveka har en egen hjemmeside, www.psykiatriveka.no. På denne siden legges relevant informasjon ut fortløpende. Vi har også en godt besøkt Facebookside hvor det legges ut jevnlig oppdateringer.

Marianne Bjørkholt

Leder av utvalget

Vedlegg 11: Spesialitetskomitéen

Komitéens sammensetning

Komitéeen er valgt for en fireårs periode, opprinnelig f.o.m 2014 t.o.m. 2017. I forbindelse med arbeidet med ny spesialistordning besluttet Legeforeningen å forlenge alle komiteers virkeperiode med ett år. Medlemmene Moradi, Møgster og Hauff valgte å trekke seg.

Komitéens medlemmer har i 2018 vært Morten S. Selle, Erik Johnsen, Benedicte Thorsen-Dahl, Anne Kamps, Mihalis Constantinou (formelt vara³), Astrid Vetlesen (formelt vara), Trude Emilsen (YLF) og Øyvind Nygaard (YLF formelt vara).

Psykatri er i dag den nest største sykehusspesialiteten (rundt 1000 yrkesaktive psykiatere) og har en desentralisert utdanningsstruktur. Dette gir en stor saksmengde.

Arbeidsoppgaver

Årene 2016, 2017 og 2018 har vært intensive og krevende år for Komiteen pga det omfattende arbeidet med nye læringsmål og læringsaktiviteter i den kommende nye spesialitetsordningen. I forbindelse med Helsedirektoratets arbeid med ny spesialitetsordning har Komiteen brukt mye tid og arbeid på å utarbeide forslag til nye læringsmål, samt læringsaktiviteter, i godt samarbeid med Psykoterapiutvalgets leder Kjersti Lyngstad.

Leder: Morten S. Selle organiserer komitémøtene, svarer på diverse henvendelser til komitéen, har kontakt med lederne for de obligatoriske psykiatrikurs, Norsk psykiatrisk forening, Legeforeningen og Helsedirektoratet.

Nestleder: Benedicte Thorsen-Dahl

Referent: Trude Emilsen

Kandidatsaker: Helsedirektoratet overtok spesialistsøknadene 1.10.2011. Etter dette er individuelle medlemmer av komitéen blitt brukt som honorerte sakkyndige for Legeforeningen. I enkelte saker har det vært tre sakkyndige som samlet har vurdert

³ På grunn av stor arbeidsmengde og ønske om raskest mulig saksgang deltar både medlemmer og varamedlemmer likeverdig i arbeidet. Det er derfor egentlig misvisende å operere med betegnelsen medlemmer og varamedlemmer.

søknaden på vegne av Legeforeningen. Benedicte Thorsen Dahl, Anne Kamps og Morten S. Selle har vært brukt som sakkyndige, supplert av Astrid Vetlesen.

Kursgodkjenning: Astrid Vetlesen. Anker og prinsipielle saker møtebehandles.

Institusjonsgodkjenninger: Saksforberedelser fordeles region-/fylkesvis i komitéen, med felles gjennomgang av institusjonsrapportene ("Serus-rapportene") i 2-dagersmøte - fortrinnsvis i mars/april.

Institusjonsbesøk: Komitéen representeres med min tre personer, deriblant saksbehandler for institusjonen og en Ylf-representant. Universitetsrepresentanten deltar alltid ved besøk på universitetssykehus. Komitéen møter de underordnete legene i eget møte først, deretter ledelse og overlegene i eget møte, med oppsummering i møte med institusjonens utdanningsutvalg til slutt. Rapport sendes via Legeforeningen til institusjonen.

Det obligatoriske psykiatrikurs: Koordinatorkontoret for legers videre - og etterutdanning i Trondheim har administrert det praktiske vedrørende de obligatoriske psykiatrikursene (fra 1.3.19 RegUt Midt). Komitéen rekrutterer kurslederne. Et medlem av komitéen møter alle kursserier på første eller annet delkurs, redegjør for krav til spesialistutdanningen og søknadsprosedyrer, samt svarer på ulike spørsmål fra kandidatene. På komitéens initiativ gjør også Psykoterapiutvalget det samme.

Kontaktpersoner til WPA Educational Liasons Network: Morten S. Selle.

Kontaktperson til UEMS: Selle.

European Forum for All Psychiatric Trainees (EFPT): Øyvind Nygaard og Trude Emilsen.

Norsk psykiatrisk forenings utvalg for etterutdanning: Erik Johnsen.

Komitéens møter og møtedeltagelser

Komitéen hadde 8 ordinære møter i 2018, i tillegg til to korte møter under Psykiativeka.

Møtet i april var et to-dagersmøte med behandling av rapportene fra alle utdanningsinstitusjoner (Serus-rapportene) og søknader om utvidete institusjonsgodkjenninger. Komiteen har hatt to møter med Psykoterapiutvalget, og et møte med spes.komiteen i Barne-og ungdomspsykiatri, samt med RHFenes prosjektleder for den nye LIS-ordningen, Elisabeth Arntsen .

I september arrangerte komiteen et arbeidsseminar for Utdanningsutvalgene med den nye spesialistordningen som tema, med forelesere fra både RegUt og Legeforeningen. En arbeidsgruppe bestående av Kamps, Thorsen-Dahl og leder hadde et kveldsmøte 5.2. for å ferdigstille anbefalinger om læringsaktiviteter og prosedyrer til den nye spesialistordningen.

Kamps deltok på et hastemøte i Legeforeningen 12.3. om læringsaktivitetene og HDir. Kamps og YLF-representant Nygaard deltok på Spesialitetsrådets årlige seminar 2.-3.5.18. Leder har deltatt på Npf-styrets halvårslige møter med underutvalgene.

Sammen med andre fra Legeforeningen har leder deltatt i et eget forum for den nye spesialistordningen i HDir.

Komitearbeidet er et omfattende dugnadsarbeid fra komiteens medlemmer; bortsett fra møtene skjer arbeidet i medlemmenes fritid og ingen av medlemmene er frikjøpt.

1. Spesialistreglene

Fra oktober 2012 og ut 2017 har det vært to regelsett. Fom januar 2018 er det kun ett regelsett, det regelsettet som Komiteen utarbeidet i perioden 2006 - 2010 og som Legeforeningen oversendte til HDir høsten 2011 og ble vedtatt av HOD høsten 2012. Disse reglene fases ut innen 2022 i forbindelse med den nye spesialistordningen som starter fra 1.3.19.

I den nye spesialistordningen er det kun læringsmål som er forskriftsfestet og dermed obligatoriske. Vi oppfordrer alle institusjoner ("utdanningsvirksomheter" i ny terminologi) til å fortsette med å bruke elementene og strukturen fra dagens ordning (tjenestetid, kurs og veiledning) for å oppnå læringsmålene; slik opprettholder vi kvaliteten på utdanningen vår og sikrer nasjonal felles standard.

Psykoterapiutvalget tok initiativ til å se nærmere på kravene til psykoterapiveiledningen. Initiativet og forslag til eventuelle endringer vekket mye debatt og

engasjement på årsmøtet 2016, som medførte at det ble nedsatt en arbeidsgruppe som leverte en betenkning med konkrete forslag som ble diskutert under Psykiatriveka 2017 og tatt med i det videre arbeidet med læringsmål og læringsaktiviteter. Komiteen har ved forskjellige anledninger informert og forklart både Hdir og RegUt om betydningen av psykoterapiveiledningen, og er lettet over at resultatet av vår innsats er at psykoterapiveiledningen fortsetter som en sentral læringsaktivitet i form av anbefalt prosedyre og at vi fikk aksept for at psykoterapi er en viktig del av vår spesialistutdannelse og derfor er tema for flere læringsmål.

2. Stillingsstrukturen

En god læringssituasjon er avhengig av om det er nok spesialister til at overlegene kan forberede og konsentrere seg om å gi skikkelig opplæring, undervisning og veiledning og skjerme LIS i undervisningstiden, samt om det gis permisjon og dekning av utgifter til faglig vedlikehold. Det er fortsatt mangel på spesialister rundt om i landet, både i små institusjoner, men også i de store universitetsklinikkene - og fortsatt stort behov for høy og desentralisert utdanningsaktivitet.

Det er i dag ingen spesielle flaskehalsen i spesialistutdanningen i psykiatri.

I løpet av de siste tiår har leger i alle spesialiteter fått mer hviletid dag før og etter vakt på bekostning av tilstedeværelse på dagtid. Arbeidsgivere har en utfordring når det gjelder å lage tjenesteplaner som både ivaretar den viktige erfaringen som vaktkompetanse utgjør, samtidig som at LIS får nok tilstedetid / kontinuitet på dagtid for å kunne følge pasientforløp over tid og får tilstrekkelig mengdetrening.

3. Kursvirksomheten

Vi skiller mellom kurs godkjent til spesialistutdanningen ("videreutdanning") og kurs godkjent som etterutdanning for ferdige spesialister. En del kurs som søkes godkjent for både LIS og spesialister, vurderer vi til ikke i tilstrekkelig grad å være rettet inn mot Lis' utdanningsbehov, slik at kurset godkjennes kun for ferdige spesialisters etterutdanning.

Kurs godkjent til spesialistutdanningen

- Det **obligatoriske grunnkurset i psykiatri**, "Grunnkurset", (fem dagers internatkurs x fire i løpet av to år) arrangeres av spesialitetskomitéen i samarbeid med Koordinatorkontoret for legers videre- og etterutdanning i Trondheim. Det er komitéen som rekrutterer lederne. I alt tre nye kursserier ble startet i 2018, et ekstra for å forkorte ventetid. Det rapporteres fortsatt fra kandidatene at det skal være opptil to års ventetid for å komme med på det obligatoriske psykiatrikurs som har ca. 40 deltagere. Med ca 80 plasser hvert år burde kapasiteten være stor nok. Det viser seg at ofte blir plasser stående ledig fordi kandidater melder seg av like før kursstart eller ikke møter i det hele tatt. Dette er en kjent problemstilling også i andre spesialiteter. Det er derfor viktig at både institusjonene og LIS prioriterer oppmøte.

Ved prioritering av inntak vektlegges først og fremst tid igjen til ferdig spesialist. I tillegg forsøker kurslederen å få en sammensetning av deltakere med en viss geografisk spredning og fordeling mellom kjønnene. En del kurs har høy andel av ikke-norske deltakere, og noen av kurslederne har rapportert bekymring over kursdeltagere med mangelfulle norskkunnskaper.

Grunnkurset gir en faglig gjennomgang av psykiatriens hovedområder og skal bidra til fordypning, kritisk tenkning, samt forståelse av fagutvikling og forskning. Et viktig mål for kurset er modning; det skal bidra til selvinnsikt i forhold til arbeidet og rollen som psykiater. Prosesslæring og gruppeprosesser som bidrar til egenutvikling ved å være identitetsskapende og holdningsskapende, og gir forståelse for betydningen av relasjoner og rolletilpasning er derfor en viktig del av kurset. I tillegg er det konkrete kunnskapsemner. Temaene er blant annet etikk, grunnlagsproblemer/filosofi/idehistorie, psykiater-/profesjonsrollen, samarbeid, normalpsykologi og rettspsykiatri. Hensikten er å stimulere til faglig kritisk tenkning, gi mulighet for refleksjon, fordypning og fagkritikk.

For å få oppnå disse læringsmålene er kurset lagt opp som et internatkurs hvor deltagerne følger hverandre over de fire kursukene fordelt på to år. Utformingen gjennomgikk en revisjon sist i 2013 der det blant annet ble innført kursprøve etter hvert delkurs. Det å følge samme gruppe av kollegaer på flere samlinger over tid gir en unik trygghet og mulighet for gode prosesser. Grunnkursene har fått svært gode evalueringer av deltagerne.

Kurslederjobben er arbeidskrevende, og det er ønskelig å være to kursledere. I over 15 år har dette vært mulig via tildeling fra Norsk psykiatrisk forenings overføring fra Statsbudsjettets statlige stimuleringsstiltak for psykisk helse (Kap 764 post 71).

Noen kandidater opplever fortsatt vanskeligheter med å få dekket alle utgiftene til grunnkursene. Det har tidligere hendt at enkelte av de store helseforetakene har nektet å dekke fullt ut de utgiftene som ikke dekkes av fond III, særlig gjelder det utgifter forbundet med at grunnkursene er internatkurs. Komitéen har ved flere anledninger forsøkt å påpeke den faglige og didaktiske begrunnelsen for at disse kursene er internatkurs hvor deltakerne forventes å bo gjennom hele kursuken. Det er bekymringsfullt at arbeidsgiver ikke dekker disse utgiftene da det både kan gå ut over rekrutteringen til faget og foretaket, medfører geografiske ulikheter i utdanningsbetingelsene for LIS og viser en manglende forståelse for psykiatrifagets egenart.

Komiteen har startet arbeid med å gjennomgå målbeskrivelse og læringsmål for grunnkursene og slik sikre at grunnkursene fortsatt vil være en nødvendig læringsaktivitet for å oppnå en rekke læringsmål.

Pga trangere økonomiske rammer ved institusjonene og i fond III oppfordres kurslederne til å ta hensyn til dette i valg av kursstedene. Det er et økende problem med innskrenkninger i institusjonenes kursbudsjetter og at kandidatenes kursbehov ikke blir prioritert i samme grad som før.

- **Obligatoriske emnekurs**, til sammen 100 timer, fordelt på ni kurs: ***psykofarmakologi, rus, alderspsykiatri, transkulturell psykiatri, neuropsykiatri, ECT og psykoterapi*** (psykodynamisk, gruppe og kognitiv psykoterapi). I tillegg har vi foreslått et obligatorisk ***kurs i bruk av Lov om psykisk helsevern*** ("Lovkus"), som Utvalg for rettspsykiatri har arrangert for første gang i 2018.

De fleste kurs arrangeres nå regelmessig, enkelte to ganger årlig og enkelte en gang årlig. I den nye ordningen vil det ikke lenger være obligatoriske kurs, siden det kun er læringsmål som er forskriftsfestet. Men HDir omtaler nå Grunnkurset som et *anbefalt* nasjonalt kurs, mens emnekursene omtales som "nyttig kurs som kan bidra til å oppnå

læringsmål". Dette er i strid med vår anbefaling av at både emnekurs og grunnkurs skal være nasjonale kurs som er nødvendige for å oppnå læringsmål. Vi er skuffet over denne tilsynelatende tilfeldige rangeringen og er bekymret over at ikke HDir anbefaler også emnekursene som nasjonale kurs. Heldigvis har de fire RegUt sagt at alle dagens kurs skal videreføres.

Vi er fortsatt helt avhengig av at disse kursene blir et felles ansvar for hele fagmiljøet, særlig underutvalgene. I den nye ordningen er det enda viktigere at fagmiljøene representert i Norsk psykiatrisk forenings underutvalg er premissleverandører for utdanningen vår og tilbyr nødvendige kurs.

Noen av kursene har fått dårlig tilbakemelding, det gjelder først og fremst emnekurset i Rus og psykiatri, som arrangeres i regi av Spes.komiteen i rus-og avhengighetsmedisin. I 2018 fikk vi derfor styremedlem Vigdis Elin G. Syrstad til å arrangere dette kurset for våre LIS. Kurset fikk gode tilbakemeldinger.

Vi arbeider fortsatt med å få et definert fagmiljø eller underutvalg til å ta på seg fast å arrangere kurs i neuropsykiatri og rus.

- **Psykoterapiutdanninger**

Denne skjer i regi av følgende instanser har stående godkjenning som tellende valgfrie kurstimer for spesialiteten og som etterutdanning: Institutt for gruppeanalyse, Institutt for psykoterapi, Psykoanalytisk institutt og Norsk forening for kognitiv terapi. Det forutsettes at hele kurset/seminaret gjennomføres. Det samme gjelder nødvendige seminar i regi av Psykoterapiutvalget og Norsk forening for kognitiv terapi for å bli godkjente veiledere i psykoterapi (Psykoterapiveiledningens pedagogikk og Veilederseminar i kognitiv terapi).

- **Stående godkjenninger av norske videre- og etterutdanningskurs**

Psykiatriveka arrangert av Npf samt Gardemokurset, Oppdateringskurs i biologisk psykiatri og psykofarmakologi arrangert av Utvalg for biologisk psykiatri har stående godkjenninger som videre - og etterutdanningskurs.

- **Stående godkjenning for etterutdanning av ferdige spesialister i psykiatri for internasjonale kurs / konferanser**

- American Psychiatric Association (APA) (www.psych.org)
- World Psychiatric Association (WPA) (www.wpanet.org)
- Association of European Psychiatrists (EPA) (www.europsy.net)
- European College of Neuropsychopharmacology (ECNP) (www.ecnp.nl)

- **Søknader om godkjenning av valgfrie kurs i 2018**

Det er et stort antall søknader og antallet øker, men langt fra alle er rettet inn mot kandidatenes utdanningsbehov. Komitéen ønsker et høyt faglig nivå på kursene som må være beregnet på utdanningsbehovene for LIS for å bli godkjent og ha leger i psykiatri som primær målgruppe. Alt for mange kurs som søkes dreier seg om lokale kompetansehevende tiltak og intern opplæring med bred målgruppe. Legene i kursarrangørkomitéene er som oftest ikke klar over forskjellen. Mange av arrangørene er heller ikke klar over skillet mellom videreutdanning for LIS og etterutdanning for ferdige spesialister.

Komitéen behandlet 261 søknader om godkjenning av kurs i 2018 (2017: 274, 2016: 274, 2015: 193, 2014: 196, 2013: 193, 2012:182, 2011: 179, 2010: 179, 2009: 157, 2008:176), 45 av kurssøknadene ble avslått (2017: 80, 2016: 59, 2015: 68, 2014: 81, 2013: 84, 2012: 91, 2011: 84, 2010: 89, 2009:59). 92 kurs ble godkjent for både spesialistutdanning og etterutdanning (2017: 100, 2016: 114, 2015: 90, 2014: 64, 2013: 65, 2012:70, 2011: 66, 2010: 65) og 100 kurs bare for etterutdanning (2017: 73, 2016: 77,2015: 69, 2014: 51, 2013: 44, 2012: 21, 2011: 20, 2010: 25). Den vanligste grunnen for avslag er fortsatt at kursene ikke har leger som sentral målgruppe og at innholdet ikke er relevant nok til å telle innenfor de 50 valgfrie kurstimer til spesialiteten.

Legeforeningens frist for søknad om godkjenning av kurs er seks måneder før kursstart. For at vi skal ha tilstrekkelig informasjon for å vurdere kurset, har vi praktisert

søknadsfrist senest to måneder før kursstart. Søknader etter denne fristen og etter at kurset er avholdt blir ikke behandlet og blir dermed ikke godkjent.

5. Ferdighetstrening i laboratorier/simulering

- Det har hittil ikke vært utarbeidet faste opplegg for ferdighetstrening i laboratorier innenfor faget psykiatri i Norge, men det er ønskelig at dette kommer. Innlandet sykehus har utviklet enkelte opplegg for simuleringstrening.

6. Rapporter fra utdanningsinstitusjonene

Det var 67 rapporteringspliktige institusjoner i 2018 (2017: 67, 2016: 67, 2015: 69, 2014: 71). Over halvparten består av flere avdelinger, noen svært mange. Dette gjelder særlig universitetssykehusene. Ved tilbakemelding fra komitéen til utdanningsinstitusjonene, har vi forsøkt å gi spesifikk tilbakemelding på hvilke tjenesteområder og maksimal utdanningstid de enkelte enheter i store institusjoner er godkjent for.

Tidligere var det et stort problem at flere av institusjonene leverte rapportene lenge etter fristen, og ofte meget mangelfulle rapporter. Dette skapte et betydelig merarbeid for komitéen. Takket være tett oppfølging fra de respektive saksbehandlerne i komiteen har dette bedret seg betydelig de siste årene, slik at nå leverer nesten alle innen fristen, selv om det fortsatt er en del mangelfulle rapporter. Rapporter som leveres presis og fyllestgjørende letter saksbehandlingen betydelig for komiteen, og sikrer institusjonene raskere tilbakemeldinger og svar på søknader. Det gjør at LIS ikke trenger å bekymre seg unødige for om tjenesten blir godkjent.

7. Besøk spesialitetskomitéen har gjennomført

Institusjonsbesøk er en viktig og nyttig del av komitéens arbeid, men tidkrevende. I mange institusjoner er det behov for betydelig mer fokus på utdanning. Flere institusjoner ledes nå av ikke-legger som ikke alltid har tilstrekkelig kunnskaper om institusjonens forpliktelser med hensyn til utdanningen av spesialister, og heller ikke om kravene i utdannelsen og til institusjonene.

Besøk prioriteres til institusjoner der det ut fra den skriftlige rapporteringen synes å være problemer i utdanningsvirksomheten eller hvis det kommer henvendelser fra LIS om mangelfulle forhold. Dernest besøkes institusjoner det er lenge siden komitéen har besøkt. Noen institusjoner ber om besøk, for eksempel i forbindelse med omorganiseringer av virksomheten. Pga det omfattende arbeidet med nye læringsmål osv, ble ingen institusjoner besøkt i 2017.

I 2018 besøkte vi Vestre Viken 31.5., Sykehuset Innlandet 9.11. og Helgelandssykehuset 19.11. I 2019 vil vi prioritere å besøke Sykehuset i Vestfold. Videre besøk vil bli bestemt etter som vi får erfaring med den nye spesialistordningen.

Vestre Viken 31.5.18:

Dessverre var det få LIS som møtte frem, dette skyldtes dels kommunikasjonssvikt og dels planlagt fravær osv. Videre manglet det ledere fra Bærum og Drammen DPS, men klinikkledelsen var representert ved fagsjef.

I det store og hele ivaretar divisjonen ansvaret for utdanning av LIS på en god måte, men der både prosessen med fusjonen og årelange rekrutteringsvansker setter sitt negative preg på LIS' mulighet til å fokusere på læring i klinisk virksomhet og refleksjon rundt den. Institusjonen anbefales fremdeles godkjent for inntil 4 år. Hvis en lykkes med å legge til rette for en rotasjonsordning som favner alle LIS, tilbyr alle psykoterapimetoder og kan dokumentere tilstrekkelig forskningsaktivitet, vil en 5-årsgodkjenning være høyst aktuelt. Hvorvidt det er tilrådelig å gå videre mtp denne søknaden, avhenger av de videre føringer for godkjenning av utdanningsinstitusjoner ifm ny LIS-struktur (innføres fra 1.3.19 for LIS 3 i psykiatri).

Sykehuset Innlandet 9.11.18:

Innlandet har en rotasjonsordning som fungerer bra, samt god tilrettelegging for nødvendig kursdeltakelse for LIS. Den ukentlige obl. internundervisningen har et bra faglig innhold og godt oppmøte. Det er også positivt at avdelingene tilrettelegger for at LIS kan møtes 1 time i forkant av LIS undervisning for å ta opp fortløpende problemstillinger.

Omfattende ECT-aktivitet driftet av LIS, liaisontjeneste og dagvaktjeneste på Sannerud medfører lite tilstedeværelse for LIS i postene, noe som går ut over ad-hoc veiledning, mester- svenn læring, ukentlig veiledning etc. Tjenesten fremstår som fragmentert tjeneste med krav om regelmessig deltakelse i ECT-turnus samt hyppige og travle vakter (også krav om deltakelse i dagvakter ved akutt) som årsak til dette. Den ukentlige kliniske veiledningen fungerer ikke ved flere avdelinger (særlig akuttpostene). Krav om deltakelse i dagvakt er negativt fordi det medfører økt vaktbelastning og lite tilstedeværelse i avdelingene. Fordypningstid fungerer ikke optimalt. LIS i vakt har ansvar også for BUP og TSB, noe som er problematisk blant annet pga mangel på bakvakt BUP og rus. Viktig fremover å prioritere utdanning i LIS-tjenesten. Overlegesituasjon tidligere ustabil, nå bedring. Veiledningstimer og halvtårsevalueringer må vektlegges mer.

Helgelandssykehuset 19.11.18:

Det er god tilgang til klinisk veiledning og ad hoc-veiledning. Alle LIS meldes inn i Nord-Norgeprogrammet. Spesialitetskomiteen støtter en videreføring av programmet, evt at Helgelandssykehuset i samarbeid andre helseforetak med samme behov viderefører tiltaket på egen hånd. Det stilles spørsmål om klinikken fremdeles skal ha et utdanningsutvalg etter 010319, og dette er ikke beskrevet i den nye ordningen, men man anbefaler at det utnevnes en utdanningsansvarlig overlege på den enkelte institusjon. Det ser ut til at klinikken er i gang med å forberede tilpasninger til ny spesialistordning og tenker fremover med tanke på om LIS også kan få ytterligere læringsmål oppfylt, som planlegging av akutfunksjon og langtids rehabilitering.

Det fremkommer at LIS i poliklinikk-tjeneste kan ha tjeneste i AAT som en større del av sin tjeneste. Sykehuset Helgeland skal ha søkt om dette til Helsedirektoratet tidligere. Det medfører ikke riktighet at AAT-tjeneste skal være gjeldende som en del av 1 års obligatorisk tjeneste i allmennpsykiatrisk poliklinikk. LIS vil da få en sannsynlig redusert mengdetrening på polikliniske pasienter som ikke henvises akutt. Det fremkommer også at LIS har deler av sin tjeneste i sengepost under året i allmennpsykiatrisk poliklinikk. Spesialitetskomiteen ser fordelene ved at man som ny LIS følger spesialist på morgenmøter og i samtaler på en allmennpsykiatrisk sengepost før man starter samtaler alene i en poliklinikk. Det må likevel understrekes at jevnlig planlagt arbeid ved sengepost ikke bør medføre redusert tid til arbeid i poliklinikk eller gå utover annen læring som LIS. Spesialitetskomiteen anbefaler at man kan

se på mulighetene for hospitering ved andre enheter som ARA, habiliteringstjeneste og hos andre yrkesgrupper i fordypningstiden. Fordypningstiden kan også planlegges i større grad sammen med klinisk veileder.

8. Søknader fra sykehusavdelinger og institusjoner om godkjenning som utdanningsinstitusjoner

Psykatri har ikke tradisjonell gruppedeling, men godkjenner institusjoner for antall år av spesialistutdanningen, dvs. Ett, to, tre, fire eller fem år avhengig av bredde i «tjenesteområder» og «erfaringsområder» og omfang og bredde i spesialiststaben samt grad av forskningsaktivitet. I 2010 reviderte vi våre interne retningslinjer for praksis for godkjenning med skjerpelse av kravene til tre- og fire-års institusjoner. Institusjoner godkjent for to år skal ha minimum to overleger som er godkjent spesialist i psykiatri, ha teoriundervisning for leger som dekker minst halvparten av fagfeltet. Legene kan med fordel delta i teoriundervisning ved større utdanningsinstitusjon.

Institusjoner godkjent for tre år må blant annet ha bred faglig kompetanse og minst seks overleger tilsatt og arbeidende i full stilling samt kunne tilby tellende tjeneste innen minst tre av de fire obligatoriske tjenesteområdene og minst to obligatoriske «erfaringsområder».

Institusjoner godkjent for fire år må blant annet gi alle nødvendige typer tjeneste, minst 10 overleger tilsatt og arbeidende i full stilling, ha tilstrekkelig store poster/enheter, ha noe spisskompetanse, minimum to store avdelinger med hver sin medisinske leder med ansvar for spesialistutdanningen og gi mulighet for forskning. Institusjoner godkjent for fem år må i tillegg ha etablert forskningsaktivitet der leger deltar. Alle institusjoner må tilby psykoterapiveiledning i henhold til spesialistreglene.

Institusjoner med godkjenning for tre år eller mer inneholder til dels svært mange avdelinger, deri avdelinger som tidligere hadde separate godkjenninger for ett og to år. Komitéen har ved gjennomgang av rapportene valgt å gi en forholdsvis detaljert tilbakemelding til institusjonene om hvor mange år enkeltenheter er godkjent for innenfor et stort system.

I 2018 hadde vi 23 søknader fra institusjoner.

Enkelte steder er det veldig uklart overlegedekning som gjør det vanskelig å vurdere om vilkårene for en god spesialistutdanning er tilstede. Knapp eller for lav overlegedekning er viktigste årsaken til eventuelle avslag på søknader om tjenesteområder eller økning av antall år. Hyppig og ofte langvarig bruk av overlegevikarstafetter kan også medføre at vi anbefaler reduksjon i antall år.

9. Kvalitetssikring av utdanningen

Vurdering av årsrapportene for utdanningsvirksomheten (Serus-rapportene) og institusjonsbesøkene utgjør en viktig del av kvalitetssikringen.

- **Veiledning**

Den kliniske veiledningen foregår regelmessig med en fast time ukentlig de aller fleste steder, men på enkelte akuttavdelinger er dette dessverre nedprioritert eller neglisjert. Ved komitéens institusjonsbesøk vektlegges klinisk veiledning, både relatert til regularitet og innhold.

Psykoterapiveiledningen fungerer tilfredsstillende de fleste steder. Krav om tre års psykoterapiveiledning, minimum 105 timer, ble gjort gjeldende ved søknad om spesialistgodkjenning fra 1.1.2008. Institusjonene oppfordres til å gi sine LIS leger et bredt psykoterapiveiledningstilbud ikke bare innenfor psykodynamisk terapi, men også i kognitiv terapi og gruppepsykoterapi. Videre forventer komiteen at femårs institusjonene tilbyr psykoterapiveiledning utover 105 timer. Psykoterapiutvalget og spesialitetskomitéen har samarbeidet om retningslinjer for innhold i veiledningen og krav til veiledere for "det tredje året", eller fordypningsåret som vi foretrekker å kalle det.

Innføringen av det tredje året med psykoterapiveiledning er nå etablert, og de fleste veiledere har etter hvert fått med seg at det må skrives en separat attest for det tredje året. Fortsatt er det mangel på leger som er godkjente veiledere i kognitiv terapi.

- **Læringsmiljø**

Det arbeides med å skape positive holdninger til utdanning av underordnete leger ved institusjonene, med bevisstgjøring om læringsmiljøets og læringsprosessens betydning for kvaliteten på pasientarbeidet og trivselen hos legene, og at begge elementer er viktige rekrutteringsmidler for både spesialister og underordnete leger. I det holdningsskapende arbeidet inngår også krav om å gi utdanningskandidater uforstyrret tid i undervisningen ved at overlegene overtar vaktcallingen i undervisningstiden og at veiledningstiden skjermes mot forstyrrelser. De fleste utdanningsinstitusjoner gir LIS fordypningstid fire timer pr uke som en del av tjenesteplanen, men det er i praksis ofte vanskelig å få tatt ut fordypningstiden, og det er ofte også uklart hva fordypningstiden skal brukes til. Hensiktsmessig bruk av den er ofte et tema ved institusjonsbesøk.

Alle institusjonene utarbeider nå individuelle utdanningsplaner og gjennomfører halvårsevalueringer for de enkelte kandidater. Status for overlegenes muligheter for etterutdanning er bekymringsfull mange steder, med store lokale ulikheter. Dette vil på sikt gå utover kvaliteten på utdanningen av LIS.

- **Finansiering av kurs**

Det er et økende problem med innskrenkninger i kursbudsjettene og at kandidatenes kursbehov ikke blir prioritert i samme grad som før. Som anført over har det noen steder vært spesielt vanskelig å få arbeidsgiver til å finansiere deltagelse i Det obligatoriske grunnkurset som er organisert som et internatkurs som forutsetter at alle bor på samme hotell med fullpensjon.

- **Utdanningsutvalgene**

Det er stadig LIS, og dels overleger, som henvender seg til direkte til komiteen eller til Helsedirektoratet med forskjellige spørsmål. Vi oppfordrer Utdanningsutvalgene om å sette seg inn i regelverket og være aktive i spesialistutdanningen slik at det er naturlig for LIS å rette spørsmål til utdanningsutvalgene, som så eventuelt kan be om råd fra Legeforeningen og/eller Helsedirektoratet.

- **Stimulering til forskningsaktivitet**

Psykatri er fortsatt et forskningssvakt fag, selv om forskningsaktiviteten innenfor faget har økt betydelig seinere år. Enkelte institusjoner har nå en meget god forskningsaktivitet, også i internasjonal sammenheng. Alle institusjoner bør ha temaer knyttet til forskningsmetodikk som en del av sitt undervisningsprogram. Større institusjoner bør kunne tilby LIS å delta i forskningsprosjekter.

10. Spesialistgodkjenninger i psykiatri 2013- 2018

Det er tatt med en fyldig statistikk for å belyse utviklingsmønstre som kan gi en viss bekymring med hensyn til rekruttering av norske leger til psykiatri og kjønnsfordelingen. Utfyllende detaljer kan fås fra Legeforeningens statistikk-sjef Anders Taraldset, <http://legeforeningen.no/Emner/Andre-emner/Ligestatistikk/Spesialister/Historikk-antall-spesialistgodkjenninger/>. Takk til Taraldset for hjelp med dette kapitlet.

Legeforeningens medlemsregister viser per januar 2019 for psykiatri totalt 939 overordnede og 451 underordnede sykehusleger (LIS). Norsk Psykiatrisk forening har per januar 2019 blant sine ordinære medlemmer 867 overordnede og 501 underordnede sykehusleger (LIS). Dette er en nedgang over flere år, noe som trolig skyldes manglende ajourhold av arbeidsforhold i medlemsregisteret. Årsaken til at det er færre overordnede sykehusleger i Norsk Psykiatrisk forening enn i Legeforeningens medlemsregister, er at dobbeltspesialister bare er medlemmer av én fagmedisinsk forening, mens tallene i Legeforeningens medlemsregister ikke har noen tilsvarende begrensning. Tallene her omfatter spesialister som også ville vært rapportert på andre spesialiteter fordi de har mer enn én spesialistgodkjenning.

Det er en klar nedgang i antallet ikke-spesialister som er medlemmer av Norsk Psykiatrisk forening, fordi tallet på nye spesialistgodkjenninger for medlemmer av foreningen er høyere enn antallet nye ikke-spesialister (antatt LIS) som er innmeldt i foreningen. Dette gjelder gjennomgående for nesten alle fagmedisinske foreninger i Legeforeningen.

Forøvrig er psykiaterdekningen i Norge 28,9 psykiatere per 100 000 innbyggere per 1. januar 2019.

Det er i 2018 gitt totalt 99 spesialistgodkjenninger i psykiatri:

	Antall

2013	104
2014	123
2015	93
2016	88
2017	145
2018	99

Sum	652

Av disse 99 godkjenningene er 17 konverteringer, hvorav ni fra Danmark og to fra Sverige, mens de resterende seks er fordelt på seks forskjellige land:

	Antall

2013	37
2014	23
2015	37
2016	15
2017	31

2018	17
------	----

Sum	160
-----	-----

Av alle de 99 godkjenningene er 63 gitt til norske statsborgere:

Antall

2013	55
------	----

2014	77
------	----

2015	45
------	----

2016	53
------	----

2017	103
------	-----

2018	63
------	----

Sum	396
-----	-----

Det totale antallet spesialistgodkjenninger i psykiatri var i 2017 det desidert høyeste noensinne, mens antallet i 2018 er det sjuende høyeste noensinne. De øvrige fem årene med høyere antall var innenfor årene 2007- 2014.

Det er registrert 82 spesialistgodkjenninger i psykiatri etter norske regler i 2018 (2017: 114, 2016: 73, 2015: 56),

som er det tredje høyeste antallet noensinne. Dette antallet har også vært høyt i 2001 (75), i 2014 (100), i 2016 (73) og i 2017 (114).

Det var 67,7 % kvinner blant alle de 99 spesialistgodkjenningene i psykiatri i 2018:

	Mann	Kvinne	Sum	N=

2013	43.3	56.7	100.0	104
2014	34.1	65.9	100.0	123
2015	39.8	60.2	100.0	93
2016	37.5	62.5	100.0	88
2017	40.0	60.0	100.0	145
2018	32.3	67.7	100.0	99

Sum	37.9	62.1	100.0	652

Kvinneandelen på 67,7 % i 2018 er den klart høyeste kvinneandelen noensinne for nye spesialistgodkjenninger i psykiatri, mens 65,9 % i 2014 var den nest høyeste kvinneandelen. Den tredje høyeste kvinneandelen var 63,0 % allerede i 1993, men det året var det bare 27 spesialistgodkjenninger i psykiatri, hvorav 17 kvinner og 10 menn.

Det har vært klart kvinneflertall blant spesialistgodkjenningene i psykiatri hvert eneste år siden 2010, og det har vært kvinneflertall blant spesialistgodkjenningene i psykiatri de fleste av årene siden 2003, både totalt sett og for norske regler. De fleste av årene har det vært høyere kvinneandel for godkjenninger etter norske regler enn for konverteringene (også i 2018 med 70,7 % mot 52,9 %), men i enkelte av årene er dette motsatt.

Når det gjelder rekruttering til vår spesialitet har det i tidligere år vært i snitt 7,1 % av ferske cand.med. (altså nyutdannede fra norske universitet og norske cand.med. som har studert utenlands) som begynner som LIS i psykiatri, men dette tallet har vært beheftet med

en del usikkerhet. De siste par årene har det vært for mangelfulle data til å beregne dette.

Helsedirektoratet godkjenner de fleste søknader uten å be om sakkyndig råd fra oss. I 2018 vurderte vi kun 23 saker (2014: 28, 2015: 10, 2016: 21, 2017: 26).

Det har vært en økende tendens til at sakene dreier seg om utenlandsk fødte søkere som har hele utdannelsen fra land utenfor EU, såkalt jamngodhetsvurderinger.

Vi frykter at vår kunnskap om de lokale utdanningsforholdene ikke kommer til anvendelse i søknadsbehandlingen, noe som vil redusere kvalitetssikringen av LIS og forlenger søknadsprosessen. Konkrete erfaringer har allerede vist oss nødvendigheten av tett dialog med utdanningsmiljøene, og at utdanningsutvalgene fremdeles må bruke komiteens kompetanse ved å henvende seg til Legeforeningens sekretariat, i enkeltsaker hvor det oppstår misforståelser eller tvil hos Helsedirektoratet.

11. Etterutdanning

Etterutdanning av avdelingens spesialister er vesentlig for læringsmiljøet i avdelingen og for kvaliteten på den utdanning som gis. Vi oppfordrer nå fast avdelingens spesialister om å delta på Norsk psykiatrisk forenings årlige ukeslange Psykiatriveka som arrangeres i perioden uke 10-12, på omgang mellom Bergen, Oslo, Stavanger og Trondhjem. Komitéen har anbefalt at enkelte internasjonale kongresser skal kunne ha fast godkjenning som etterutdanningskurs, se pkt 4. Dette vil kunne gjøre at flere spesialister kan delta på internasjonale kurs med støtte fra legeforeningens fond.

12. Internasjonalt arbeid

Morten S. Selle er delegat til UEMS Section of Psychiatry (www.uemspychiatry.org). Han deltok på møtet 21.-22. april i Bratislava.

Norske LIS oppfordres til å sette seg inn i hva European Federation of Psychiatric Trainees, EFPT (www.efpt.eu), kan bidra med, blant annet i form av et europeisk utvekslingsprogram som tilrettelegger for to til seks ukers opphold ved utdanningsinstitusjon i vertslandet.

13. Problemer i spesialiteten

- **Kurs**

Det er ønskelig for LIS og arbeidsgiver å kunne langtidsplanlegge kursdeltagelse, og komiteen arbeider sammen med Kurskoordinatorene, fra 1.3.19 RegUtene, med å koordinere kursarrangørens planlegging slik at dette blir mulig.

- **Drift versus utdanning**

Dette er en velkjent problemstilling og ofte synes utdanningen å lide under de økte "produksjonskravene" ved at utdanningsforhold nedprioriteres. Dette er en bekymringsfull utvikling.

- **Språk - og kulturutfordringer**

Det er mange utenlandske LIS (jf ovenfor pkt. 10). Innenfor vårt fagområde er språk- og kulturkunnskaper særdeles viktig. Det er arbeidsgivers ansvar å bedømme språkkunnskapene før tilsetning. LIS fra andre land kan tilføre nyttig kompetanse i forhold til språk og kulturkunnskap som kan anvendes overfor pasienter med annen språklig og kulturell bakgrunn enn det norske. Det er imidlertid viktig at LIS fra andre land både med hensyn til pasientbehandling og utdanningsmessige krav behersker språket og er i stand til å fungere tilfredsstillende innenfor en norsk kulturkontekst. Grunnkurslederne rapporterer iblant bekymring over manglende språkkunnskaper og – forståelse hos enkelte kursdeltakere. Innføringen av kursprøver er en mulighet for å avdekke og dokumentere dette.

- **Overlegedekning**

Enkelte utdanningssteder er periodevis preget av hyppig og ofte langvarig bruk av overlegevikarstafetter, som ofte er bekymringsfullt mht læringsmiljøets kontinuitet og innhold. Det medfører i noen tilfeller at vi ikke lenger anbefaler at utdanningsstedet godkjennes som tjenestested for LIS.

14 Ny spesialiststruktur

Helsedirektoratet har i 2018 fortsatt arbeidet med ny spesialiststruktur, som er blitt forskriftsfestet og gjeldende fra 1.3.2019. Vårt forslag til Læringsmål ble av HDir sendt ut på

en bred høring i 2017. Basert på høringssvarene bearbeidet vi vårt forslag som så ble oversendt HDir via sekretariatet i november 2017. Leder deltok i en telefonkonferanse 5.12.17 med Hdir og Legeforeningen for en siste gjennomgang av forslaget vårt. 23.2.18 ble vår siste versjon med læringsmål og læringsaktiviteter oversendt HDir. Dessverre ble en eldre versjon av arbeidsdokumentet med læringsmål og læringsaktiviteter oversendt fra Det tverrregionale LIS-prosjektet til RHFene/RegUtene, noe som har medført noe forvirring og uklarhet omkring enkelte læringsmål og læringsaktiviteter. Dette gjelder blant annet spørsmål vedrørende psykoterapiveiledningen.

Vi har brukt mye tid og arbeid på å sikre psykoterapiens og psykoterapiveiledningens plass i spesialistutdanningen, og har sammen med tidligere leder av psykoterapiutvalget arbeidet mye med formuleringene både når det gjelder læringsmål, utdypende tekst og læringsaktivitetene (som kjent er læringsaktiviteter ikke forskriftsfestede).

Dessverre har prosessen mellom Legeforeningen, Helsedirektoratet og det nasjonale RHF-prosjektet for ny LIS-utdanning periodevis vært uoversiktlig og motsetningsfullt. Det har blant annet for vår spesialitet ført til at enkelte av de anbefalte læringsaktivitetene som er sendt fra HDir avviker noe fra de læringsaktivitetene som spesialitetskomiteen utarbeidet. Dette har medført en del uklarhet vedrørende enkelte læringsaktiviteter blant annet for psykoterapiveiledningen. Det går helt klart frem i læringsmål 021 at man skal kunne selvstendig anvende elementer fra minst to anerkjente psykoterapimetoder, mens læringsaktiviteten/den anbefalte prosedyrelisten er villedende.

De læringsaktivitetene vi har anbefalt i denne forbindelse er at LIS skal gjennomføre psykoterapiveiledning i minst to anerkjente psykoterapimetoder, minimum 35 timer i hver metode. I tillegg 35 timer i det vi tidligere kalte "grunnleggende" psykoterapiveiledning (læringsmål 018). Disse uklarhetene og selvmotsigelsene har vi tatt opp med Legeforeningen og RegUtene.

Vi oppfordrer alle til å ta opp åpenbare feil, mangler eller inkonsistenser direkte med spesialitetskomiteen, slik at vi kan benytte våre kanaler og etablerte møtepunkter med Hdir og RegUtene for å få rettet opp uklarheter og feil. Det er viktig at det psykiatriske fagmiljøet står sammen for å sikre vår innflytelse på spesialistutdanningen.

15. Høringer:

Leder har levert hørings svar vedrørende læringsmål LIS 1.

16. Annet:

- Saksbehandlingen i sekretariatet i fagavdelingen i Legeforeningen fungerer bra og samarbeidet mellom komité og utdanningsseksjonen er god.

Morten S. Selle

Leder

Vedlegg 12: LIPS (leger i psykiatrisk spesialisering)

Årsmøte og valg

Underforeningen for LIS i psykiatri hadde årsmøte under Psykiatriveka i mars 2018. Under årsmøtet la leder Miriam Kristine Sandvik fram årsberetningen. Følgende LIS ble valgt til underutvalg:

- Jacob Jorem, Oslo, ble valgt til valgkomiteen etter benkeforslag.
- Karen Alvestad Aukrust, Trondheim, ble valgt til Utvalg for psykiatriveka.
- Jeanette Brun Larsen, Trondheim, ble valgt til Utvalg for biologisk psykiatri.
- Anne Wold, Oslo, ble valgt til Utvalg for rettspsykiatri.
- Biravina Devarajan, Førde, ble valgt til Utvalg for transkulturell psykiatri og global mental helse etter benkeforslag, og ble valgt ved skriftlig valg.

LIPS´ arbeid og aktivitet i 2018

Det har i 2018 vært noen flere henvendelser til LIPS´ e-postadresse enn i 2017. De fleste av disse har vært spørsmål angående forhold som berører ny LIS-utdanning. Hovedkanalen for kontakt med landets LIS i psykiatri har vært foreningens facebook-side, som per januar 2019 hadde 276 følgere.

LIPS styre har bestått av LIS-representantene i Npfs underutvalg, i tett samarbeid med LIS-representantene i spesialitetskomitéen. I 2018 har samarbeidet i nettverksstyret blitt styrket, og LISene i utvalgene har vært mer involvert i LIPS sitt arbeid sammenlignet med året før.

I juni ble det gjennomført et nettverksstyremøte, der tre LIS deltok fysisk, og to deltok på videochat. Else Malthe-Sørensen fra Utvalg for etikk og samfunnspsykiatri ble valgt som nestleder/stedfortreder for leder. Prosess for valg av ny leder for LIPS i 2019 ble drøftet, og LIPS´ videre arbeid og strategi ble diskutert. Arbeidet innad i LIPS-nettverket med ulike saker har forøvrig foregått på mail og via uformelle møter.

Det har gjennom styret i Npf og Spesialitetskomiteen vært arbeidet med en rekke saker som

angår LIS, også i år har den viktigste saken vært arbeidet med de foreslåtte endringer i spesialisering for alle legespesialiteter.

Leder for LIPS, Miriam Kristine Sandvik, representerte Npf som delegat til Legeforeningens Landsstyremøte på Soria Moria Hotell 28.-31. mai 2018. Et av de viktigste vedtakene ved landsstyremøtet var at den fagmedisinske aksen i Legeforeningen ble formalisert. Miriam Sandvik deltok som delegat og representant for LIPS ved det første faglandsrådet 26.09.18 i Oslo.

Et av LIPS' mandat er å styrke internasjonalt samarbeid blant leger i psykiatrispesialisering. LIPS ble invitert til danskenes årlige møte i København i november, og sendte to representanter dit (Øyvind Nygaard og Benjamin Eberling). Det har også vært kontakt med den svenske søsterforeningen STP, som inviterte oss til sin konferanse i januar 2018. LIPS er medlemmer av EFPT (the European Federation of Psychiatric Trainees), og dette innebærer blant annet at vi blir invitert til det årlige EFPT Forum. I 2018 (Bristol) sendte LIPS én representant (Christian Hagen). EFPT har også et utvekslingsprogram, the EFPT Exchange Program, der medlemmer får muligheten til et kortvarig (2-6 uker) hospiteringsopphold i et annet europeisk land.

Regnskap 2018 - en del av Npfs regnskap

Faglige arbeid	141	LIS - leger i spesialitet psykiatri	30 000	33 069	-3 069	0
----------------	-----	-------------------------------------	--------	--------	--------	---

Dette inkluderer:

- Deltakelse på EFPT Forum i Bristol
- Deltakelse for to personer til danskenes møte i København

Budsjett 2019

Inntekter fra Npf: 30 000

Planlagte utgifter:

Årsmelding Npf

Reise til EFPT:	20 000
Styremøter i Norge:	5 000
Nordisk samarbeid:	5 000

Miriam Kristine Sandvik

Utvalgsleder

Vedlegg 13: Nordic Joint Committee; EPA og WPA

Npf er med i et samarbeid mellom Nordiske (Danmark, Finland, Island, Norge, Sverige) og Baltiske (Estland, Latvia, Litauen) psykiaterforeninger, Nordic Joint Committee (NJC). Styret består av lederne i foreningene, samt et styremedlem fra hver av foreningene som gjerne er en tidligere leder av den nasjonale foreningen. Denne innvelges for 6 år. Petter Andreas Ringen har vært nytt medlem fra Npf for perioden 2018-2024. WPA's regionale representant tiltrer styret, p.t. er dette. Ledervervet i Npf roterer mellom de deltakende nasjoner. Ulrik Fr Malt er leder for perioden 2018-2021 da neste nordiske psykiaterkongress finner sted i Helsingfors.

Npf mener at det er viktig å være aktiv i det nordiske samarbeidet. Våre land har svært mange felles kulturelle aspekter som ofte står i en viss motsetning til andre land og regioner. Dessuten er det ikke bare viktig å muliggjøre et nordisk fagfelleskap via kongresser, men også å ha et vitenskapelig nordisk psykiatrisk tidsskrift som i større grad enn mange andre tidsskrifter er mer åpen for klinikknære artikler generelt og fra Norden spesielt.

NJC står bak utgivelsen av «Nordic Journal of Psychiatry - NJP» som distribueres til alle medlemmene av Npf i tillegg til det felles nordiske medlemsbladet «Nordic Psychiatrist». NJP hadde i 2017 en Impact Factor på 1.764. The Nordic Psychiatrist vil fremdeles komme ut med 2 utgaver per år. Begge bladene utgis som rene nettutgaver. NJC arrangerer dessuten hvert tredje år den nordiske psykiatrikongressen, i 2021 i Helsingfors.

Økonomien for NJC er tilfredsstillende. Pr. januar 2019 har NJC innestående € 112.305.

Aktiviteter i 2018

- Nordic Joint Committee hadde møte i Reykjavik i forbindelse med den nordiske psykiaterforeningen.

Petter Andreas Ringen

Ulrik Fredrik Malt

6-års delegat

Leder Npf

EPA og WPA

- Som en Europeisk psykiaterforening er Npf også medlem av European Psychiatric Association (EPA) og World Psychiatric Association (WPA). Av økonomiske grunner deltar vanligvis ikke Npf i disse foreningers organisasjonsmøter og kongresser. Men hvis noen av styrets medlemmer finansieres av andre og dermed deltar på foreningenes kongresser eller temabaserte konferanser, vil styremedlemmet bli oppnevnt som delegater fra Npf. Leder Npf på EPAs møte med Europaparlamentet i desember.

Vedlegg 14 Regnskap for 2018

Balanse

	31. desember 2018	31. desember 2017	31. desember 2016
Eiendeler			
Omløpsmidler			
Kundefordringer	264 845	617 880	257 284
Andre kortsiktige fordringer	32 992	89 359	111 905
Kontanter og bankinnskudd	9 9 066 423	7 072 072	5 223 706
Totalt Omløpsmidler	9 364 260	7 779 311	5 592 895
Totalt Eiendeler	9 364 260	7 779 311	5 592 895
Formålskapital og gjeld			
Formålskapital			
Fri formålskapital			
Formålskapital med selvpålagte restriksjoner	0	0	225
Fri formålskapital	8 817 030	5 945 666	4 204 638
Totalt Fri formålskapital	7 8 817 030	5 945 666	4 204 863
Gjeld			
Leverandørgjeld	262 578	709 862	324 005
Trekk og avgifter	224 358	246 637	145 385

Påløpte kostnader	60 293	42 365	323 507
Uopptjent inntekt	0	790 900	585 200
Annen kortsiktig gjeld	0	43 881	9 935
Totalt Gjeld	547 230	1 833 645	1 388 032

Totalt formålskapital og gjeld	9 364 260	7 779 311	5 592 895
---------------------------------------	------------------	------------------	------------------

Oslo, 15 februar 2019

Regnskap per aktivitet 2018

Aktivitet				Inntekter	Kostnader	Resultat 2018	Resultat 2017
10	Administrasjon	100	Sekretariatet	2 848 560	1 398 298	1 450 262	1 195 591
10	Administrasjon	110	Styreadministrasjon	0	18 386	-18 386	-294 363
11	Faglige arbeid	115	Styrearbeid	279 000	938 191	-659 191	-550 260
18	Psykoterapiutvalget	120	Psykoterapiutvalget	207 000	221 491	-14 491	-27 343
19	Spesialkomiteen	125	Spesialitetskomiteen	10 000	11 202	-1 202	-578
11	Faglige arbeid	130	Utvalg for biologisk psykiatri	10 000	13 552	-3 552	-5 853
11	Faglige arbeid	131	Utvalg for selvstendig psykiatrisk praksis	4 000	10 195	-6 195	-18 887
11	Faglige arbeid	132	Utvalg for forebyggende psykiatri	0	0	0	144
11	Faglige arbeid	133	Utvalg for rettspsykiatri	78 000	82 086	-4 086	-54 906

11	Faglige arbeid	134	Utvalg for alderspsykiatri	15 000	16 306	-1 306	-2 154
11	Faglige arbeid	135	Utvalg for C/L psykiatri	15 000	15 148	-148	-671
11	Faglige arbeid	136	Kvalitetsutvalget	0	0	0	0
11	Faglige arbeid	137	Utvalg for grunnlagsproblemer i psykiatrien	25 000	28 447	-3 447	-19 900
11	Faglige arbeid	138	Etterutdanningsutvalget	0	13 706	-13 706	-22 897
11	Faglige arbeid	139	Utvalg for helseøkonomi og helsetjenester	0	9 776	-9 776	-14 388
11	Faglige arbeid	140	Utvalg for transkulturell psykiatri	5 000	7 744	-2 744	0
11	Faglige arbeid	141	LIS - leger i spesialitet psykiatri	30 000	33 069	-3 069	-2 427
11	Faglige arbeid	142	Utvalg for psykoterapiveiledning	0	0	0	-348
40	Kurs/konferanser	143	Seminar ledere utdanningsutvalgene i psykiatri	99 000	18 292	80 709	-18 661
11	Faglige arbeid	150	Arb. gruppe rettspsykiatri	0	0	0	0
11	Faglige arbeid	160	Arbeidsgruppe tvang	0	23 411	-23 411	-7 748
11	Faglige arbeid	190	Årsmøte	0	158 231	-158 231	-1 869
20	Tidsskrift	200	Psykiateren	0	0	0	0
30	Internasjonalt arbeid	300	Medlemsavgift internasjonale organisasjoner	15 000	223 500	-208 500	-71 243
30	Internasjonalt arbeid	310	Nepal-prosjekt	50 000	50 000	0	0
30	Internasjonalt arbeid	311	Internasjonalt arbeid	20 000	286 700	-266 700	-183 216
30	Internasjonalt arbeid	312	WPA- rundebordkonferanse	0	0	0	-55 287
40	Kurs/konferanser	400	Psykiatriveka	4 510 735	3 454 113	1 056 623	1 008 351
40	Kurs/konferanser	401	Gardemokurset	262 063	172 001	90 063	203 609
40	Kurs/konferanser	402	Utdanningsprogram psykofarmakologi	1 491 500	513 402	978 099	346 146

40	Kurs/konferanser	403	Nasjonal konferanse C/L psykiatri	169 091	96 757	72 334	0
40	Kurs/konferanser	404	Nordisk kongress i Tromsø	0	0	0	0
40	Kurs/konferanser	405	Solaseminaret	127 500	116 698	10 803	15 285
40	Kurs/konferanser	407	Vedtakskompetanse del 2	0	0	0	0
40	Kurs/konferanser	408	Kontaktmøte	0	0	0	25 062
40	Kurs/konferanser	409	Kurs Alderspsykiatri/ Overlegeverksted	113 300	107 210	6 091	29 038
40	Kurs/konferanser	410	Arbeidsseminar Krakow	0	0	0	0
40	Kurs/konferanser	411	Veilednings pedagogikk del 1	82 028	82 728	-700	-82 461
40	Kurs/konferanser	412	Veilednings pedagogikk del 2	0	0	0	-12 784
40	Kurs/konferanser	413	Veilednings pedagogikk del 3	97 000	97 713	-713	-4 124
40	Kurs/konferanser	414	Veilednings pedagogikk del 4	191 000	191 004	-4	0
40	Kurs/konferanser	415	Schizofreni eller politisk ekstremisme	0	0	0	0
40	Kurs/konferanser	416	Psykisk lidelse	0	0	0	0
40	Kurs/konferanser	417	Seminar for psykoterapiveiledere i kognitiv terapi	3 300	0	3 300	0
40	Kurs/konferanser	418	Adventseminar	0	0	0	0
40	Kurs/konferanser	419	Det obligatorisk psykiatri kurs	200 000	314 257	-114 257	-19 671
40	Kurs/konferanser	420	Herman W. Major kurs	0	0	0	0
40	Kurs/konferanser	421	Vold mot barn	0	0	0	0
40	Kurs/konferanser	422	Psychological reactions and meaning-centered therapies	0	0	0	0
40	Kurs/konferanser	423	Nevropsykiatri	2 500	8 329	-5 829	253 384
40	Kurs/konferanser	424	Kurs Rettspsykiatri	396 140	119 954	276 186	75 293
40	Kurs/konferanser	425	Transkulturell psykiatri- obl.emnekurs	0	0	0	60 939

40	Kurs/konferanser	426	Seminar for avtalespesialister i psykiatri	101 745	65 339	36 406	0
40	Kurs/konferanser	427	Forvaltning av psykisk helsevernlov	228 089	133 641	94 448	0
40	Kurs/konferanser	428	Rus og avhengighetsmedisin	441 350	205 665	235 685	0
SUM				12 127 901	9 256 537	2 871 364	1 740 803

Resultatrapport per aktivitet 2018

Del 1: Driftsinntekter

Avd.	Tekst	Aktivitet		Kontingent- inntekter	Tilskudd	Kurs inntekter	Inntekter andre aktører	Sum drifts. Innt.
10	Administrasjon	100	Sekretariatet	2 766 597				2 766 597
10	Administrasjon	110	Styreadministrasjon					0
11	Faglige arbeid	115	Styrearbeid		279 000			279 000
18	Psykoterapiutvalget	120	Psykoterapiutvalget		207 000			207 000
19	Spesialkomiteen	125	Spesialitetskomiteen		10 000			10 000
11	Faglige arbeid	130	Utvalg for biologisk psykiatri		10 000			10 000
11	Faglige arbeid	131	Utvalg for selvstendig psykiatrisk praksis		4 000			4 000
11	Faglige arbeid	132	Utvalg for forebyggende psykiatri					0
11	Faglige arbeid	133	Utvalg for rettspsykiatri		78 000			78 000
11	Faglige arbeid	134	Utvalg for alderspsykiatri		15 000			15 000
11	Faglige arbeid	135	Utvalg for C/L psykiatri		15 000			15 000
11	Faglige arbeid	136	Kvalitetsutvalget					0
11	Faglige arbeid	137	Utvalg for grunnlagsproblemer i psykiatrien		25 000			25 000
11	Faglige arbeid	138	Utvalg for Psykiatriveka (Etterutdanningsutvalget)					0
11	Faglige arbeid	139	Utvalg for helseøkonomi og helsetjenester					0
11	Faglige arbeid	140	Utvalg for transkulturell psykiatri		5 000			5 000
11	Faglige arbeid	141	LIS - leger i spesialitet psykiatri		30 000			30 000
11	Faglige arbeid	142	Utvalg for psykoterapiveiledning					0
40	Faglige arbeid	143	Seminar - ledere utdanningsutvalgene i psykiatri			99 000	0	99 000
11	Faglige arbeid	150	Arbeidsgruppe rettspsykiatri					0
11	Faglige arbeid	160	Arbeidsgruppe tvang					0
10	Administrasjon	190	Årsmøte					0

20	Tidsskrift	200	Psykiateren					0
30	Internasjonalt arbeid	300	Medlemsavgift internasjonale organisasjoner		15 000			15 000
30	Internasjonalt arbeid	310	Nepal-prosjekt		50 000			50 000
30	Internasjonalt arbeid	311	Internasjonalt arbeid		20 000			20 000
30	Internasjonalt arbeid	312	WPA - rundbordskonferanse					0
40	Kurs/konferanser	400	Psykiatriveka				4 510 735	4 510 735
40	Kurs/konferanser	401	Gardemokurset			262 063		262 063
40	Kurs/konferanser	402	Utdanningsprogram psykofarmakologi			1 491 500		1 491 500
40	Kurs/konferanser	403	Nasjonal konferanse C/L psykiatri		37 891	131 200		169 091
40	Kurs/konferanser	404	NCP 2012, Nordisk Kongress i Tromsø 2012					0
40	Kurs/konferanser	405	Solaseminaret			127 500		127 500
40	Kurs/konferanser	407	Vedtakskompetanse del 2					0
40	Kurs/konferanser	408	Kontaktmøte					0
40	Kurs/konferanser	409	Kurs Alderspsykiatri - Overlegeverksted			113 300		113 300
40	Kurs/konferanser	410	Arbeidsseminar Krakow					0
40	Kurs/konferanser	411	Veilednings pedagogikk del 1		43 628	38 400		82 028
40	Kurs/konferanser	412	Veilednings pedagogikk del 2					0
40	Kurs/konferanser	413	Veilednings pedagogikk del 3		59 400	37 600		97 000
40	Kurs/konferanser	414	Veilednings pedagogikk del 4		115 800	75 200		191 000
40	Kurs/konferanser	415	Schizofreni eller politisk ekstremisme					0
40	Kurs/konferanser	416	Psykisk lidelse 2011/2012					0
40	Kurs/konferanser	417	Seminar for psykoterapiveiledere i kognitiv terapi			3 300		3 300,00
40	Kurs/konferanser	418	Adventseminaret					0
40	Kurs/konferanser	419	Det obligatorisk psykiatri kurs		200 000			200 000
40	Kurs/konferanser	420	Herman W. Major kurs					0

40	Kurs/konferanser	421	Vold mot barn								0	
40	Kurs/konferanser	422	Psychological reactions and meaning-centered therapies								0	
40	Kurs/konferanser	423	Nevropsykiatri					2 500			2 500	
40	Kurs/konferanser	424	Kurs i rettspsykiatri					396 140			396 140	
40	Kurs/konferanser	425	Transkulturell psykiatri-obl.emnekurs								0	
40	Kurs/konferanser	426	Seminar for avtalespesialister i psykiatri					101 745			101 745	
40	Kurs/konferanser	427	Forvaltning av psykisk helsevernlov					228 089			228 089	
40	Kurs/konferanser	428	Rus og avhengighetsmedisin					441 350			441 350	
			Sum					2 766 597	1 219 719	3 548 887	4 510 735	12 045 938

Del 2: Driftskostnader

Avd.	Tekst	Aktivitet		Personal-kostnader	Kostnader lokaler	Kontorhold	Fremmed-tjenester	Reise- møte-kostnad	Tilskudd	Andre drifts.kostn	Kostnader andre aktører	Sum Drifts.Kostn.
10	Administrasjon	100	Sekretariatet			523	1 394 564			52		1 395 139
10	Administrasjon	110	Styreadministrasjon			2 930		720		14 736		18 386
11	Faglige arbeid	115	Styrearbeid	696 010				235 923		6 258		938 191
18	Psykotterapiutvalget	120	Psykotterapiutvalget	166 130				55 361				221 491
19	Spesialkomiteen	125	Spesialitetskomiteen					11 202				11 202
11	Faglige arbeid	130	Utvalg for biologisk psykiatri					13 552				13 552
11	Faglige arbeid	131	Utvalg for selvstendig psykiatrisk praksis	8 672				1 523				10 195
11	Faglige arbeid	132	Utvalg for forebyggende psykiatri									0
11	Faglige arbeid	133	Utvalg for rettspsykiatri	6 185				75 007		894		82 086
11	Faglige arbeid	134	Utvalg for alderspsykiatri					16 306				16 306
11	Faglige arbeid	135	Utvalg for C/L psykiatri					15 148				15 148
11	Faglige arbeid	136	Kvalitetsutvalget									0
11	Faglige arbeid	137	Utvalg for grunnlagsproblemer i psykiatrien					28 447				28 447
11	Faglige arbeid	138	Psykiatrivekautvalget (Etterutdanningsutvalget)					13 706				13 706

11	Faglige arbeid	139	Utvalg for helseøkonomi og helsetjenester					9 776				9 776
11	Faglige arbeid	140	Utvalg for transkulturell psykiatri					7 744				7 744
11	Faglige arbeid	141	LIS - leger i spesialitet psykiatri					33 069				33 069
11	Faglige arbeid	142	Utvalg for psykoterapiveiledning									0
40	Faglige arbeid	143	Seminar - ledere utdanningsutvalgene i psykiatri	3 994				14 298				18 292
11	Faglige arbeid	150	Arbeidsgruppe rettspsykiatri									0
11	Faglige arbeid	160	Arbeidsgruppe tvang					23 411				23 411
10	Administrasjon	190	Årsmøte			11 710		146 521				158 231
20	Tidsskrift	200	Psykiateren									0
30	Internasjonalt arbeid	300	Medlemsavgift internasjonale organisasjoner							223 500		223 500
30	Internasjonalt arbeid	310	Nepal-prosjekt						50 000			50 000
30	Internasjonalt arbeid	311	Internasjonalt arbeid					20 091		266 609		286 700
30	Internasjonalt arbeid	312	WPA - rundbordskonferanse									0
40	Kurs/konferanser	400	Psykiatriveka	262 088	20 000	24 676	523 016	477 439		63 942	2 082 952	3 454 113
40	Kurs/konferanser	401	Gardemokurset	18 142			12 000	140 097		1 762		172 001
40	Kurs/konferanser	402	Utdanningsprogram psykofarmakologi	154 834			20 133	338 435				513 402
40	Kurs/konferanser	403	Nasjonal konferanse C/L psykiatri	29 552			10 773	56 093		339		96 757
40	Kurs/konferanser	404	NCP 2012, Nordisk Kongress i Tromsø 2012									0
40	Kurs/konferanser	405	Solaseminaret	54 198	1 500		7 960	51 618		1 422		116 698
40	Kurs/konferanser	407	Vedtakskompetanse del 2									0
40	Kurs/konferanser	408	Kontaktmøte									0
40	Kurs/konferanser	409	Kurs Alderspsykiatri - Overlegeverksted	7 645			7 000	92 066		499		107 210
40	Kurs/konferanser	410	Arbeidsseminar Krakow									0
40	Kurs/konferanser	411	Veilednings pedagogikk del 1	38 338			33 600	10 790				82 728
40	Kurs/konferanser	412	Veilednings pedagogikk del 2									0

40	Kurs/konferanser	413	Veilednings pedagogikk del 3	82 723				14 990				97 713
40	Kurs/konferanser	414	Veilednings pedagogikk del 4	123 799			32 500	34 705				191 004
40	Kurs/konferanser	415	Schizofreni eller politisk ekstremisme									0
40	Kurs/konferanser	416	Psykisk lidelse 2011/2012									0
40	Kurs/konferanser	417	Seminar for psykoterapiveiledere i kognitiv terapi									0
40	Kurs/konferanser	418	Adventseminaret									0
40	Kurs/konferanser	419	Det obligatorisk psykiatri kurs				314 257					314 257
40	Kurs/konferanser	420	Herman W. Major kurs									0
40	Kurs/konferanser	421	Vold mot barn									0
40	Kurs/konferanser	422	Psychological reactions and meaning-centered therapies									0
40	Kurs/konferanser	423	Nevropsykiatri	8 329								8 329
40	Kurs/konferanser	424	Kurs i rettspsykiatri	13 692			4 600	100 625		1 037		119 954
40	Kurs/konferanser	425	Transkulturell psykiatri-obl.emnekurs									0
40	Kurs/konferanser	426	Seminar for avtalespesialister i psykiatri	34 572				29 344		1 424		65 339
40	Kurs/konferanser	427	Forvaltning av psykisk helsevernlov	37 140			11 638	83 818		1 046		133 641
40	Kurs/konferanser	428	Rus og avhengighetsmedisin	77 816			7 100	120 750				205 665
			Sum	1 823 855	21 500	28 129	2 390 850	2 272 575	50 000	583 517	2 082 952	9 253 378

Del 3: Finansposter

Avd.	Tekst	Aktivitet		Resultat før finansposter	Finans-poster	Finans- kostn.	Netto finans	Sum resultat
10	Administrasjon	100	Sekretariatet	1 371 458	81 963	3 159	78 804	1 450 262
10	Administrasjon	110	Styreadministrasjon	-18 386			0	-18 386
11	Faglige arbeid	115	Styrearbeid	-659 191			0	-659 191
18	Psykoterapiutvalget	120	Psykoterapiutvalget	-14 491			0	-14 491
19	Spesialkomiteen	125	Spesialitetskomiteen	-1 202			0	-1 202
11	Faglige arbeid	130	Utvalg for biologisk psykiatri	-3 552			0	-3 552

11	Faglige arbeid	131	Utvalg for selvstendig psykiatrisk praksis	-6 195			0	-6 195
11	Faglige arbeid	132	Utvalg for forebyggende psykiatri	0			0	0
11	Faglige arbeid	133	Utvalg for rettspsykiatri	-4 086			0	-4 086
11	Faglige arbeid	134	Utvalg for alderspsykiatri	-1 306			0	-1 306
11	Faglige arbeid	135	Utvalg for C/L psykiatri	-148			0	-148
11	Faglige arbeid	136	Kvalitetsutvalget	0			0	0
11	Faglige arbeid	137	Utvalg for etikk og grunnlagsproblemer i psykiatrien	-3 447			0	-3 447
11	Faglige arbeid	138	Utvalg for Psykiatriveka (Etterutdanningsutvalget)	-13 706			0	-13 706
11	Faglige arbeid	139	Utvalg for samfunnspsykiatri (helseøkonomi)	-9 776			0	-9 776
11	Faglige arbeid	140	Utvalg for transkulturell psykiatri og global M H	-2 744			0	-2 744
11	Faglige arbeid	141	LIPS - leger i psykiatrisk spesialistutdanning	-3 069			0	-3 069
11	Faglige arbeid	142	Utvalg for psykoterapiveiledning	0			0	0
40	Faglige arbeid	143	Seminar - ledere utdanningsutvalgene i psykiatri	80 709			0	80 709
11	Faglige arbeid	150	Arbeidsgruppe rettspsykiatri	0			0	0
11	Faglige arbeid	160	Arbeidsgruppe tvang	-23 411			0	-23 411
10	Administrasjon	190	Årsmøte	-158 231			0	-158 231
20	Tidsskrift	200	Psykiateren	0			0	0
30	Internasjonalt arbeid	300	Medlemsavgift internasjonale organisasjoner	-208 500			0	-208 500
30	Internasjonalt arbeid	310	Nepal-prosjekt	0			0	0
30	Internasjonalt arbeid	311	Internasjonalt arbeid	-266 700			0	-266 700
30	Internasjonalt arbeid	312	WPA - rundbordskonferanse	0			0	0
40	Kurs/konferanser	400	Psykiatriveka	1 056 623			0	1 056 623
40	Kurs/konferanser	401	Gardemokurset	90 063			0	90 063
40	Kurs/konferanser	402	Utdanningsprogram psykofarmakologi	978 099			0	978 099
40	Kurs/konferanser	403	Nasjonal konferanse C/L psykiatri	72 334			0	72 334

40	Kurs/konferanser	404	NCP 2012, Nordisk Kongress i Tromsø 2012	0			0	0
40	Kurs/konferanser	405	Solaseminaret	10 803			0	10 803
40	Kurs/konferanser	407	Vedtakskompetanse del 2	0			0	0
40	Kurs/konferanser	408	Kontaktmøte	0			0	0
40	Kurs/konferanser	409	Kurs Alderspsykiatri - Overlegeverksted	6 091			0	6 091
40	Kurs/konferanser	410	Arbeidsseminar Krakow	0			0	0
40	Kurs/konferanser	411	Veilednings pedagogikk del 1	-700			0	-700
40	Kurs/konferanser	412	Veilednings pedagogikk del 2	0			0	0
40	Kurs/konferanser	413	Veilednings pedagogikk del 3	-713			0	-713
40	Kurs/konferanser	414	Veilednings pedagogikk del 4	-4			0	-4
40	Kurs/konferanser	415	Schizofreni eller politisk ekstremisme	0			0	0
40	Kurs/konferanser	416	Psykisk lidelse 2011/2012	0			0	0
40	Kurs/konferanser	417	Seminar for psykoterapiveiledere i kognitiv terapi	3 300			0	3 300
40	Kurs/konferanser	418	Adventseminaret	0			0	0
40	Kurs/konferanser	419	Det obligatorisk psykiatri kurs	-114 257			0	-114 257
40	Kurs/konferanser	420	Herman W. Major kurs	0			0	0
40	Kurs/konferanser	421	Vold mot barn	0			0	0
40	Kurs/konferanser	422	Psychological reactions and meaning-centered therapies	0			0	0
40	Kurs/konferanser	423	Nevropsykiatri	-5 829			0	-5 829
40	Kurs/konferanser	424	Kurs i rettspsykiatri	276 186				276 186
40	Kurs/konferanser	425	Transkulturell psykiatri-obl.emnekurs	0			0	0
40	Kurs/konferanser	426	Seminar for avtalespesialister i psykiatri	36 406				36 406
40	Kurs/konferanser	427	Forvaltning av psykisk helsevernlov	94 448				94 448
40	Kurs/konferanser	428	Rus og avhengighetsmedisin	235 685				235 685
			Sum	2 792 560	81 963	3 159	78 804	2 871 364

Note 4. Tilskudd

Foreningen fikk i 2018 tildelt kr. 865 000 i tilskudd fra Helsedirektoratet. Kr. 865 000 vedr. tilskudd til etter og videreutdanning.

Ubenyttede midler til etter og videreutdanning skal tilbakebetales Helsedirektoratet. I 2018 ble ubenyttede midler beregnet til kr. 0. Foreningen benytter prosjektrekskap.

Tilskudd	2018
Helsedirektoratet*	865 000
Den norske legeforening, Utdanningsfond 1	354 719
Sum tilskudd	1 219 719

*Fordeling av tilskudd fra helsedirektoratet	
Styrearbeid	279 000
Psykoterapiutvalget	57 000
Spesialkomiteen	10 000
Utvalg for biologisk psykiatri	10 000
Utvalg for selvstendig praksis	4 000
Utvalg for rettspsykiatri	78 000
Utvalg for alderspsykiatri	15 000
Utvalg for C/L psykiatri	15 000
Utvalg for grunnlagsproblemer og etikk	25 000
Utvalg for transkulturell psykiatri	5 000
LIS - leger i spesialitet psykiatri	30 000
Medlemskap internasjonale organisasjoner	15 000
Nepal-prosjekt	50 000
Internasjonal arbeid	20 000
Veiledningens pedagogikk 1	7 000
Veiledningens pedagogikk 3	22 000
Veiledningens pedagogikk 4	23 000
Obligatoriske psykiatrikurs	200 000
Sum	865 000

Note 5. Kurs og konferansekostnader

Kurs	Inntekter	Kostnader	Resultat
143-Ledere utdanningsutvalgene i psykiatri	99 000	18 291	80 709
400-Psykiatriveka	4 510 735	3 454 112	1 056 623
401-Gardemokurset	262 063	172 000	90 063
402-Utdanningsprogram psykofarmakologi	1 491 500	513 401	978 099
403-Nasjonale konferanse C/L psykiatri	169 091	96 756	72 335
405-Solaseminaret	127 500	116 698	10 802
409-Kurs Alderspsykiatri - Overlegeverksted	113 300	107 209	6 091
411-Veilednings pedagogikk del 1	82 028	82 728	-700
413-Veilednings pedagogikk del 3	97 000	97 713	-713
414-Veilednings pedagogikk del 4	191 000	191 004	-4
417-Seminar for psykoterapiveiledere i kognitiv terapi	3 300	0	3 300
419-Det obligatorisk psykiatrikurs	200 000	314 257	-114 257
423-Nevropsykiatri	2 500	8 329	-5 829
424-Kurs Rettspsykiatri/psykisk helsevern	396 140	119 954	276 186
426-Seminar for avtalespesialister i psykiatri	101 745	65 340	36 405
427-Forvaltning av psykisk helsevernloven	228 089	133 641	94 448
428-Rus - og avhengighetsmedisin	441 350	205 666	235 685
Sum	8 516 341	5 697 099	2 819 242

Note 6. Administrasjons- og formålsprosent

Formålsprosent og administrasjonsprosent beregnes som midler anvendt til formålet, hhv til administrasjon i forhold til sum forbrukte midler.

	2018	2017	2016
Formålsprosent	83 %	81 %	75 %
Administrasjonsprosent	17 %	19 %	25 %

Note 7. Formålskapital

	Annen formålskapital
Formålskapital per 1.1.2018	5 945 666
Årets aktivitetsresultat	2 871 364
Formålskapital per 31.12.2018	8 817 030

Note 8. Personalkostnader, ytelser til ledelsen og revisor

Foreningen har 1,1 ansatte

	2018	2017
Honorar	1 589 361	1 614 976
Arbeidsgiveravgift	224 100	227 711
Periodisert honorar inkl arbeidsgiveravgift	10 395	-50 421
Sum	1 823 856	1 792 266

Foreningen er ikke pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Godtgjørelse til ledelsen	Styrehonorar	Andre honorarer
Styrets leder fom januar tom desember	600 000	14 000
Sum	600 000	14 000

Det er i 2018 kostnadsført honorar til revisor med kr 55 313,- inkl. mva, som fordeler seg som følger:

Lovpålagt revisjon	54 375
Andre tjenester	938
Sum	55 313

Note 9. Innestående bank

Av innestående på bankkonto er kr 173 806 bundet på skattetrekkkonto. Skyldig skattetrekk per 31/12-2018 er kr 171 751

Vedlegg 15: Vedtekter for Norsk psykiatrisk forening

Stiftet 12. september 1907. Sist endret på årsmøtet 15. mars 2017.

§ 1 Navn

Foreningens navn er Norsk psykiatrisk forening, og initialene Npf kan benyttes. Det engelske navnet er Norwegian Psychiatric Association.

§ 2 Forholdet til Den norske legeforening (Dnlf)

Foreningen er som fagmedisinsk forening en avdeling i Dnlf etter Dnlfs lover § 1-3, og relevante deler av Dnlfs lover regulerer foreningen. Legeforeningens lover har forrang foran disse vedtektene, som fungerer som utfyllende bestemmelser

§ 3 Formål og oppgaver

I tillegg til formålsbestemmelsene i Dnlfs lover er foreningens formål: - å fremme norsk psykiatri faglig og vitenskapelig, - å ivareta at det fag- og helsepolitiske arbeidet innenfor fagområdet baseres på oppdatert medisinsk kunnskap og på størst mulig konsensus om faglige prioriteringer, - å bidra til legeutdanning, spesialisering og etterutdanning av høy kvalitet.

§ 4 Medlemskap

Foreningens medlemmer er medlemmer av Dnlf som etter Dnlfs lover er tilmeldt foreningen. Som assosiert medlem kan også andre medlemmer av Dnlf tilmeldes etter eget ønske. Assosierte medlemmer betaler samme medlemsavgift som andre medlemmer. Assosierte medlemmer har ikke stemmerett på årsmøtet, og er ikke valgbar til styreverv. Assosierte medlemmer som etter varsel ikke har betalt kontingent, utmeldes automatisk fra foreningen.

§ 5 Æresmedlemmer

Leger og forskere kan etter forslag fra styret opptas som æresmedlemmer av årsmøtet med alminnelig flertall.

§ 6 Foreningens organer er:

- a. Årsmøtet
- b. Styret
- c. Valgkomité
- d. Underforening for leger i spesialisering
- e. Andre faste utvalg/komitéeer opprettet av årsmøtet.

§ 7 Årsmøtet

Årsmøtet er foreningens høyeste organ og er åpent for alle medlemmer. Hvert år, vanligvis i forbindelse med Psykiatriveka, men senest innen utgangen av mars, holder foreningen årsmøte. Styret fastlegger programmet og sender medlemmene innkalling minst tre måneder i forkant med påminnelse om frist for å sende inn saker som ønskes behandlet. Saker medlemmene ønsker behandles, må være sendt styret minst seks uker før årsmøtet. Styret sender saksliste minst tre uker før årsmøtet.

Årsmøtet skal behandle:

- a. Styrets beretning
- b. Revidert regnskap
- c. Styrets budsjettforslag
- d. Kontingent
- e. Valg av styre
- f. Valg av representant og vararepresentant(er) til landsstyret
- g. Valg av revisor
- h. Valg av valgkomité
- i. Valg til andre faste utvalg/komiteer opprettet av årsmøtet
- j. Eventuelt saker meldt styret i henhold til fristen ovenfor, herunder også eventuelle forslag om vedtektsendringer.

Saker som ikke er oppført på sakslisten kan ikke behandles. Årsmøtet ledes av foreningens leder eller valgt(e) dirigent(er).

Vedtak i årsmøtet fattes med simpelt flertall, med mindre annet er bestemt i Dnlfs lover eller foreningens vedtekter, ved stemmelikhet teller foreningens leders stemme dobbelt. Bestemmelsene i forretningsorden for Dnlfs landsstyremøte gis anvendelse så langt denne passer.

§ 8 Ekstraordinært årsmøte

kan innkalles med minst 14 dagers varsel av styret, eller når minst 1/3 av medlemmene krever det.

Ekstraordinært årsmøte kan ikke fatte vedtak i andre saker enn de som står på sakslisten. Bestemmelsene i § 7 gjelder så langt de passer.

§ 9 Styret

Votering skjer skriftlig når det foreligger mer enn én kandidat til det aktuelle vervet. Benkeforslag er tillatt, men det forutsettes at den som nomineres er forespurt og har sagt seg villig til å stille til valg. En av styreplassene besittes av leder for LIS underforeningen, valg av LIS på underforeningens årsmøte.

Styret konstituerer seg selv med nestleder, økonomiansvarlig, representasjon i ulike foreningsorgan og

fordeler evt. andre oppgaver. Leder beslutter når styremøtene holdes, styret innkalles også når minst to styremedlemmer krever det. Til gyldig styremøte kreves nærvær av minst fire styremedlemmer. Ved stemmelikhet i styret teller leders stemme dobbelt. Styret ivaretar foreningens interesser og avgjør de løpende og mer kurante saker med bindende virkning. Styret kan foreligge hvilken som helst sak for årsmøtet gitt at saken står på sakslisten jfr. § 7. Større saker og saker av prinsipiell art foreligges årsmøtet. Det føres protokoll fra styrets møter.

§ 10 Utvalg

Årsmøtet kan nedsette særskilte utvalg til å arbeide med saker av mer permanent natur.

Hvert utvalg kan ha fra fire til seks medlemmer totalt. Utvalgene konstituerer seg selv. Minst en av utvalgets medlemmer skal ved tidspunkt for valg være LIS, om ikke utvalget er irrelevant for LIS. LIS representantene velges av LIS-underforeningens årsmøte, LIPS. Styret kan utforme mandat til utvalgene. Til utvalg kan alle Dnfs medlemmer velges, men minst halvparten må være medlem i Npf.

Bestemmelsene i denne paragraf er ikke til hinder for at foreningens styre kan nedsette utvalg og komiteer til å behandle spesielle saker. Dersom utvalgene ikke skjøtter sin(e) oppgave(r) i tråd med mandat og/eller oppsatt plan, kan styret be om redegjørelse og tiltaksplan. Dersom tilfredsstillende redegjørelse og tiltaksplan ikke blir gitt innen frist, har styret myndighet til å avsette hele eller deler av utvalget. Styret kan om de finner det nødvendig konstituere nye medlemmer i utvalget frem til neste ordinære årsmøte. Styret kan utnevne et av sine medlemmer som representant til utvalgene.

§ 11 Valgkomiteen

Valgkomiteen består av valgkomitéens leder valgt på årsmøtet og en LIS-representant valgt på LIS-underforeningens årsmøte, LIPS, begge valgt for to år av gangen, samt et medlem oppnevnt fra styret. Valgkomiteen innstiller overfor årsmøtet kandidater til medlemmer av styret og til faste utvalg/komiteer opprettet av årsmøtet. Unntatt fra dette er LIS-representanter som innstilles av og velges av underforening for leger i spesialisering.

§ 12 Funksjonsperioder

Styret, styrets leder og valgkomité velges for to år av gangen, med halvparten av medlemmene på valg hvert år. Medlemmer i Npfs utvalg velges for fire år av gangen med ca. halvparten av utvalgene og halvparten av dets medlemmer på valg hvert 2. år. Funksjonsperioder kan om nødvendig bli justert for å imøtekomme dette. Ved førtidig uttreden kan styret og valgkomiteen beslutte at det konstitueres inn et nytt medlem frem til neste ordinære årsmøte hvor denne evt. velges inn som ordinært medlem for resterende periode. Et medlem kan kun velges for inntil 8 år sammenhengende i et og samme organ. En evt. konstituerings- eller suppleringsperiode i forkant vil ikke telle med i dette.